

# HISTORISCHE KRING EEMNES



## Eemnesser Namenboek

Verklaringen van onze  
plaats-, veld-,  
water-, huis- en  
straatnamen



**NU VERKRIJGBAAR**



De Groentespecialzaak van  
Eemnes en omstreken!

Lekker Gezond, Laarderweg 24B  
3755 AN Eemnes, TE: 035 5386257

Topkwaliteit Groente & Fruit  
Verse Salades  
Verse Maaltijden  
Verse Soepen  
Vers gesneden Groentemixen  
Verse Sappen  
Fruit Kisten  
Superfood  
 Tarwegras-sap



van der Waaij  
makelaars & rentmeesters



Wakkerendijk 178A - 3755 DH EEMNES - 035-5394470  
info@waaijmakelaars.nl - www.waaijmakelaars.nl



Aanbod

Verkoop

Aankoop

Taxaties

Buitenstate

welkoop  
Eemnes [www.welkoop.nl](http://www.welkoop.nl)



**AUTO CENTRUM EEMNES**

*Goed is niet Goed genoeg....*



[info@autocentrumeeemnes.nl](mailto:info@autocentrumeeemnes.nl)

[www.autocentrumeeemnes.nl](http://www.autocentrumeeemnes.nl)



**BOSCH**

Technologie voor het leven

Bramenberg 6  
3755 BX Eemnes



(035) 539 5174 | 06 559 737 39



(035) 539 5169

# HISTORISCHE KRING EEMNES



DOEL VAN DE VERENIGING IS:

Bevordering van de kennis van- en de belangstelling voor de geschiedenis in algemene zin en de geschiedenis van Eemnes, met aansluitend gebied, in het bijzonder.

jaargang 43, nr. 2

juni 2021

verschijnt viermaal per jaar

Druk: ISSN 1384-0657

Digitaal: ISSN 2666-6200

## BESTUUR

*Voorzitter:*

Mw. N.E. Lemckert, Zilver schoon 11  
3755 TH Eemnes, 035-5311913

*Secretaris:*

J.A. de Bruijn, Wakkerendijk 1,  
3755 DA Eemnes, 035-5310038

*Penningmeester:*

Mw. E.C.M. Seure-van 't Klooster,  
Raadhuislaan 49, 3755 HB Eemnes,  
035-5310129  
HKE-ING Bank NL71INGB0002080362  
HKE-Rabobank NL31RABO0315911425

*Leden:*

H.A. van Hees, 035-5389849  
D.E.C. Scherpenzeel, 06-11522750  
W. van IJken, 035-5389367

## LEDENADMINISTRATIE

D.E.C. Scherpenzeel, Zilver schoon 35  
3755 TH Eemnes,  
ledenadministratie@historischekringeemnes.nl

## INTERNET HKE-ACTUEEL

www.historischekringeemnes.nl  
info@historischekringeemnes.nl

## KWARTAALBLAD

*Redactieadres:*

Kerkstraat 15, 3755 CK Eemnes  
035-5389849, info@kleinwee.demon.nl

*Redactie:*

Henk van Hees

*Opmaak:*

ctmedia, Eemnes

*Druk:*

Ditisdrukwerk, Eemnes

## LIDMAATSCHAP

€ 14,- p.j., incl. kwartaalblad, voor leden in Eemnes, Baarn, Laren NH, Blaricum en Huzen NH. Leden buiten dit gebied betalen € 30,- p.j. i.v.m. verzendkosten. Opzegging schriftelijk voor 1 december. Losse nummers: € 4,- (porto € 4,- bij 1 exemplaar)  
Vrienden HKE minimaal € 15,- p.j.

## WERKGROEPEN

*Bebouwingsgeschiedenis:*

Vacature

*Beeld en Geluid:*

D.E.C. Scherpenzeel, 06-11522750

*Documentatie:*

Vacature

*Voorwerpen:*

H.H.M. van Roy, 035-5312531

*Bibliografie:*

H. van der Voort, 06-47452024 na 19.00

*Foto's:*

R.J. Ham, 035-5311424

*Genealogie:*

H.A. van Hees, 035-5389849

*Interviews:*

H.A. van Hees, 035-5389849

*Streekdrachten:*

Mw. J.M.C. Eggenkamp, 035-5387265

*Toonstellingen:*

Vacature

*Website:*

R.J. Ham, 035-5311424

©2021 Historische Kring Eemnes. Alle rechten voorbehouden. Het geheel of gedeeltelijk overnemen van artikelen is slechts toegestaan na toestemming van de redactie. De uitgever heeft er naar gestreefd de rechten van illustraties volgens wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen nog bepaalde rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht zich te wenden tot de uitgever: info@historischekringeemnes.nl. Logo van HKE: ©2009 Joop Smids, Eemnes, met alleenrecht van gebruik voor HKE.



De Historische Kring Eemnes is een door de Belastingdienst erkende Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI), waardoor belastingvrije schenkingen aan de vereniging kunnen worden gedaan.

**FOTO OMSLAG:**

Omslag van het nieuwe “Eemnesser Namenboek”.

## Inhoud

De Oudheidkamer	5
Van de voorzitter	5
Eemnesser Namenboek te koop!	7
De Eemnesser vlag mee op vakantie	8
In Memoriam Mien Elders-Jonkman, Gijs Elsinga en Willem Hoogeboom ( <i>Henk van Hees</i> )	9
Wim Westerhuis als Eemnesser dorpsfotograaf, <i>deel 2 (Rom van der Schaaf)</i>	16
Bestuurders van Eemnes, <i>deel 3 (Harry van der Voort)</i>	23
Interview met Ria Bruinekool ( <i>Henk van Hees</i> )	37
Kleermakers in Eemnes door de eeuwen heen, <i>deel 9 (Henk van Hees)</i>	50
Adverteerders en Sponsors / Inleveren kopij volgende nummer	62



# De Oudheidkamer

Raadhuislaan 2a

Telefoon 035-5382375

Geopend: zaterdags van 14-16 uur

Toegang gratis



De Oudheidkamer is weer geopend vanaf zaterdag 5 juni. Tot nader order zal de tentoonstelling “Jubilerende Eemnesser verenigingen” te zien zijn.

“Kijk voor actuele informatie op: [www.historischekringeeemnes.nl](http://www.historischekringeeemnes.nl)”.

---

## Van de voorzitter

Met trots hebben we eind mei het Eemnesser Namenboek gepresenteerd. Chapeau voor de auteurs die hier twee jaar lang druk mee bezig zijn geweest en een zeer aantrekkelijk boek hebben samengesteld. U kunt er meer over lezen in dit blad en dat is ongetwijfeld een aanmoediging om het boek zelf aan te schaffen.

Op het moment dat ik dit schrijf is de Oudheidkamer nog gesloten voor publiek, maar naar verwachting is ons winkeltje in juni op de zaterdagmiddag weer open. En daar is natuurlijk behalve het boek ook de



kleine Eemnesser vlag te koop: onmisbaar voor bij de tent of caravan.

Naast de werkzaamheden voor het boek was er toch ook tijd voor het schrijven van andere verhalen. Uiteenlopende onderwerpen passeren ook deze keer de revue. Rom van der Schaaf beschreef al eerder het leven van Wim Westerhuis die met zijn vele foto's van gebouwen en wegen van grote waarde is geweest voor de bebouwingsgeschiedenis van Eemnes. Opnieuw komen diverse foto's van hem aan bod. Met de kleermakers belanden we in de meer recente geschiedenis. Wellicht dat er nog lezers zijn die hun pak bij kleermaker Antoon van Hees hebben laten maken. En wie kan daar beter over vertellen dan de zoon van de kleermaker zelf!

In de recentelijk opgestarte serie over de bestuurders van Eemnes laat Harry van der Voort ons weer kennis maken met een aantal mensen die in de afgelopen twee eeuwen de koers uit hebben gezet voor wat Eemnes nu is.

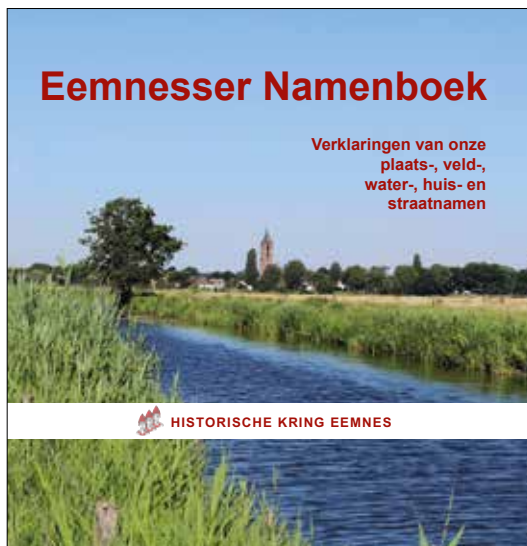
Recentelijk overleden drie mensen die weliswaar geen bestuurder waren maar wel kleur gaven aan Eemnes: Mien Elders-Jonkman, Gijs Elsinga en Willem Hoogeboom. Een terugblik op hun leven.

Bijna 30 jaar terug schreef Henk van Hees over boerderij Landlust, Wakkerendijk 90. Hij interviewde nu Ria Bruinekool die op Landlust geboren is. Een vrouw met een boeiend verhaal over haar leven in verschillende werelden.

De vrijwilligers maken de Historische Kring tot wat zij is. Het heeft zijne majesteit behaagd, zoals dat zo mooi heet, om die inzet te erkennen door twee van onze vrijwilligers te decoreren: Ruud Ham en Janny Frantsen. Een zeer verdiende onderscheiding voor deze twee mensen. Ook vanaf deze plaats: Proficiat!

Staat het al in uw agenda: de Algemene Ledenvergadering op 23 september a.s.? Ik wens u eerst een mooie zomer en daarna wellicht tot ziens.





## Eemnesser Namenboek te koop!

Wanneer je van Eemnes houdt en graag een echt Eemnesser boek in de kast wilt hebben dan mag je het nieuwe Eemnesser Namenboek niet missen!

Door allerlei oorzaken duurde het extra lang voordat dit boek op 29 mei jl. gepresenteerd kon worden. Twee jaar later dan eerst de bedoeling was want het was geprogrammeerd als jubileumboek bij het 40-jarig bestaan van de Historische Kring Eemnes. Resultaat is nu wel een uniek boek met maar liefst 240 bladzijden; prachtig uitgevoerd in kleurendruk voor slechts € 12,50! Een niet te missen naslagwerk voor als er weer eens een Eemnesser Dorpsquiz wordt georganiseerd!

Het boek is geschreven door Jaap Groeneveld, Henk van Hees, Wiebe van Ijken en Dick Scherpenzeel, vier actieve leden van de Historische Kring Eemnes. Zij hebben elk een deel van het boek voor hun rekening genomen.

Wat je ook maar kunt bedenken aan namen binnen de gemeente Eemnes, wordt in dit boek behandeld. Natuurlijk wordt de naam Eemnes verklaard maar daarnaast wordt de lezer getraakteerd op namen van polders, erven, maten, kampen, stukken grond, weteringen, waaien, sloten, dijken, stegen, oude wegen, straten, huizen en andere bouwwerken. Alleen familienamen komen niet aan bod. Veel informatie is nooit eerder gepubliceerd! Verder wordt het boek opgefleurd door een variatie aan foto's en kaartmateriaal.



Vanaf 5 juni zal het boek elke zaterdagmiddag in de Oudheidkamer verkocht worden tussen 14.00 en 16.00 uur. Op de website van de Historische Kring Eemnes en in de pers (o.a. Rotonde) zal nadere informatie worden gegeven over de verkoop van het boek.

---

## De Eemnesser vlag mee op vakantie

De Eemnesser vlag is in 2019 beschikbaar gekomen en is sinds afgelopen jaar niet meer weg te denken uit Eemnes. Eemnes kreeg er vanwege het massaal vlaggen tijdens de eerste fase van de corona-epidemie zelfs landelijke bekendheid mee. De vlag werd zo vertrouwd dat er bij de Historische Kring Eemnes, het verkoopadres van de vlaggen, vragen kwamen naar een kleine versie van de vlag die ook mee zou kunnen met vakantie. Bijvoorbeeld om te wapperen aan de tent, de caravan of de boot.

Zoiets vraagt natuurlijk om een passend antwoord! En dat antwoord hebben we gevonden in de vorm van een vlag van 20 x 30 cm (A4 formaat), geleverd door dezelfde leverancier als de grote vlag. De kleine vlag kost slechts € 5,-.

In de afgelopen weken zijn er al heel wat kleine vlaggen aangeschaft. Op bijgaande foto kun je zien dat er altijd wel een plekje te vinden is om deze vlag op te hangen. De vlag is te koop in de Oudheidkamer. Voor € 1,- extra bezorgen we de vlag ook thuis. Voor bestellingen buiten Eemnes, Laren en Blaricum rekenen we € 2,- portokosten.

Om de vlag te bestellen maakt u € 5,- (plus eventuele porto- of bezorgkosten) over op rekening NL31 RABO 0315 9114 25 onder vermelding van 'Kleine vlag' en uw adres.

Volg ook de website [www.historischekringeemnes.nl](http://www.historischekringeemnes.nl) voor de actuele situatie van openstelling op zaterdagen van de Oudheidkamer.



*Er is altijd plaats voor de vlag. Hier het vlaggetje bij de camper van Jan de Bruijn.*





## IN MEMORIAM

# Mien Elders-Jonkman

DE LAATSTE BOERIN VAN DE WAKKERENDIJK (1928-2021)

HENK VAN HEES

Op 5 februari jl. kwam er een einde aan het lange leven van Mien Elders-Jonkman. Het was haar gegeven om te mogen sterven in haar eigen boerderij op Wakkerendijk 176. Op de plek waar ze bijna 67 jaar gewoond heeft. Ze hield met hart en ziel van het boerenleven. Aan de ene kant een hard bestaan: ze heeft haar leven lang de handen uit de mouwen moeten en willen steken. Van de andere kant een mooi bestaan: leven te midden van de dieren, van de natuur met het uitzicht over onze prachtige polder. Ze wist daarvan te genieten.

Ruim zeven jaar geleden had ik het voorrecht om Mien te mogen interviewen. Daar zat ze eigenlijk helemaal niet op te wachten



Foto uit 2017 met als bijschrift van zoon Johan Elders: "Mooiste vrouw van Eemnes: Mien Elders-Jonkman, 90 jaar en nog immer actief".



Foto uit 1942 van Mien Elders-Jonkman, geboren 1928.

maar met de nodige overredingskracht ging ze toch akkoord. Het resultaat van dit interview is te vinden in ons kwartaalblad nr. 4 van de jaargang 35 (2013), blz. 222-239. Voor mijn gevoel sprak ze onverwacht open over haar lange leven.



Dat leven begon op 6 mei 1928 in Muiden op een boerderij in de Noordpolder. Daar ontstond ook haar grote liefde voor het boerenleven. Ze moest van jongs af aan al hard werken en ging na de lagere school niet doorleren. Ze bleef op de boerderij van haar ouders werken tot ze in 1954 trouwde met Gerard Elders uit Eemnes. Daarna ging ze inwonen bij de ouders van Gerard op de boerderij Wakkerendijk 176 en ze namen die boerderij over. Ze kon daar weer opgaan in het boerenleven. Met Gerard kreeg ze een gezin van vijf kinderen.



*Foto uit 2018 van Mien Elders-Jonkman met één van haar koeien.  
Foto Johan Elders.*

Eind jaren tachtig waren Gerard en Mien genoodzaakt om hun boerenbedrijf af te bouwen. Dat ging ze erg aan het hart. Maar ze gingen verder als hobbyboeren. Ook nadat Gerard in 1996 was overleden, ging Mien dapper door als hobbyboerin. Onverstoorbaar leidde ze haar eigen leven met een grote liefde voor de natuur, de dieren, onze polder en het boerenleven. Ongewild groeide ze uit tot het Eemnesser symbool van het vroegere boerenleven. Ze werd steeds vaker gefotografeerd om haar authentieke verschijning en haar manier van leven. Daarom werd ze door menigeen wel de "laatste boerin van de Wakkerendijk" genoemd. Vooral haar zoon Johan Elders heeft prachtige foto's gemaakt van zijn moeder in haar dagelijks leven. Daarmee won hij in 2019 meerdere prijzen bij de fotowedstrijd t.g.v. het 40-jarig bestaan van de Historische Kring Eemnes.

Mien stierf op 5 februari, middenin de coronatijd, terwijl het bitterkoud was. I.v.m. de corona kon er een week later slechts in kleine kring afscheid van haar genomen worden in de katholieke kerk van Eemnes. Met een gevoel van weemoed stonden velen langs de Wakkerendijk om Mien een laatste groet te brengen toen ze van haar boerderij naar de katholieke kerk werd gereden. Een tijdperk was definitief afgesloten.



# IN MEMORIAM

## Gijs Elsinga

(1924-2021)

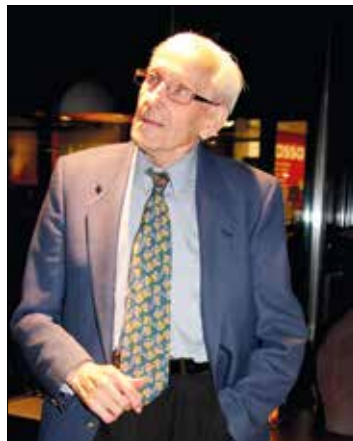
HENK VAN HEES

Nog steeds komen sterke nostalgische herinneringen naar boven wanneer Eemnessers onder elkaar praten over het winkeltje van Elsinga op Molenweg 8. De gebroeders Gijs en Jan Elsinga waren de laatste kruideniers, die daar actief waren. Gijs Elsinga stierf op 13 februari jl. op bijna 97-jarige leeftijd.

Hij was een markante Eemnesser, geboren op 4 mei 1924 in het huis aan de Molenweg 8 als zoon van de Fries Anne Elsinga en Willemina Blom. Zijn vader Anne Elsinga had de kruidenierszaak overgenomen van diens schoonvader Gies Blom, ook wel Gies Bal genoemd.

Gijs en Jan Elsinga hebben later weer de zaak van hun vader Anne overgenomen. Gijs zat veel langs de weg. Vragen bij de mensen wat ze nodig hadden en daarna de boodschappen weer bij ze thuis bezorgen. Hij was een bijzonder aardige man. Altijd uiterst beleefd en hij zag er onder alle omstandigheden keurig uit. Op en top een heer maar ook een echte kruidenier! Op 1 juni 1984 is het zo karakteristieke Eemnesser winkeltje van Gijs en Jan Elsinga gesloten.

Gijs en Jan bleven wonen op Molenweg 8. Nadat ze in 2006 hun huis verkochten, verhuisden ze naar het Jonneveen. Jan is in 2015 overleden. Dankzij hulp van diverse kanten kon Gijs in zijn huis blijven wonen toen zijn gezondheid minder werd. Hij is daar overleden op 13 februari jl. Bij zijn afscheidsviering op 23 februari jl. in de Ontmoetingskerk te Laren sprak zijn nicht Roos van Vulpen over het leven van Gijs. Zij eindigde met de uitspraak: "Nu is het kruidenierswinkeltje van Elsinga pas definitief gesloten".



*Gijs Elsinga, gefotografeerd in 2012 bij de presentatie van het boek "Van ballenwinkeltjes tot Minnehof". Foto Willy Oosterbroek.*



Op Facebook was na het overlijden van Gijs duidelijk te merken hoe geliefd Gijs en Jan Elsinga en hun winkeltje bij de Eemnessers waren. Uit een stroom aan reacties op Facebook heb ik de volgende geselecteerd (anoniem):

*- We gingen altijd snoep bij Gijs en Jan Elsinga kopen. Er hing een foto van Snotje tussen de kratten bij hen aan de muur.*



*Gijs Elsinga in zijn karakteristieke winkeltje op Molenweg 8. Foto circa 1980.*

*- Gijs kwam vroeger altijd de boodschappen brengen bij mijn ouders. Ik noemde hem meneer Snoepjes.*

*- Gijs kwam altijd boodschappen brengen bij ons op de Goyergracht. We kregen dan altijd een klein rolletje drop.*

*- In dat winkeltje van Elsinga. Daar heb ik als kind mijn ogen uitgekeken. Alles was er te koop! Een prachtige kruidenier!*

*- Wat was het fijn: een kruidenierswinkel om de hoek! Shag met vloeï halen voor pa en natuurlijk snoep. De hagelslag ging in een papieren puntzakje.*

*- Ik heb mooie herinneringen aan het winkeltje van Elsinga en aan de altijd vriendelijke benadering van Gijs Elsinga.*

*- Ach meneertje Elsinga. Wat heb ik een fijne jeugdherinneringen aan het winkeltje van de gebroeders Elsinga. Met een paar centjes treddroppen, schuimblokken en meer kopen voordat ik naar school of huis liep.*

*- Ik herinner mij van mijn vader dat hij mij en anderen op een keer wegstuurde om een pond mak zout te gaan kopen in het overvolle winkeltje. De gebroeders Elsinga speelden gewoon mee en vertelden mij dat het op was.*





Kruideniersboekje van Levensmiddelenbedrijf Elsinga. Hierin werden de boodschappen genoteerd, die vervolgens thuis werden bezorgd.



Foto van toenmalig Eemneser dorpsfiguur Antje Koppen (1889-1969). Deze foto is gemaakt door Gijs Elsinga circa 1965.

- Ik heb goede herinneringen aan de winkel van Gijs en Jan Elsinga. Vooral de Haverstro-snoepjes en de T-pastilles, groen en zwart driehoekig waren uniek voor Elsinga. Als je iets vergeten was en het was na sluitingstijd, dan mocht je altijd "achterom komen". Soms nog om half zeven. De betonnen grijze vloer, de steile trap vanuit de winkel naar de zolder, de bruine glazen snoepotten met de zwarte deksel, waarin een dropje werd gelegd voor jou! Alles hadden ze! Onbegrijpelijk waar ze het hadden liggen.

- Na de boodschappen kregen we een klein suikerpepermuntje, rosé met wit. Gijs heeft de eerste foto van mijn zusje Hanneke Elders gemaakt.

- Maandverband werd altijd in een papiertje gedaan zodat niemand kon zien dat je dat gekocht had.

- Ik denk dat ik één van de weinigen was die van Gijs altijd zelf de puntzakjes mocht volscheppen, die ik kwam kopen in het winkeltje.

Gijs had veel plezier in het fotograferen. Wanneer hij met zijn auto rondreed om bij zijn klanten te gaan "horen" of de boodschappen te brengen, had hij altijd zijn foto toestel in de auto liggen. Zo kon hij iets bijzonders meteen vastleggen. Op die manier heeft hij langs de weg o.a. een onvergetelijke foto van Antje Koppen gemaakt. Bij zijn winkel heeft hij ook de beroemde foto van Snotje gemaakt. In zijn goede jaren verzorgde Gijs ook diavoorstellingen van zijn mooiste foto's. Dat heeft hij ook voor de HKE gedaan.

In dankbaarheid denken wij terug aan onze sympathieke kruidenier Gijs Elsinga, die veel meer was dan een kruidenier, namelijk een man met een brede interesse, een man, die wist hoe hij mens kon zijn onder de mensen.



## IN MEMORIAM

# Willem Hoogeboom

(1929-2021)

HENK VAN HEES

*“Niemand ken in de mist kieke....”* stond boven aan de overlijdenskaart van Willem Hoogeboom. Dit was één van die oude uitdrukkingen waarvan Willem er veel in zijn bagage had. Toen hij in 1929 werd geboren op de plek waar hij zijn hele leven zou blijven wonen, konden zijn ouders niet voorzien dat hij ruim 91 jaar zou worden.



*Willem Hoogeboom (1929-2021)*

Willem was bij zijn geboorte in 1929 de negende van elf kinderen in het gezin van Lammert Hoogeboom en Dina van de Boom. Na de lagere school moest hij meteen gaan werken en hij kwam terecht bij buurman Noordam op Meentweg 103. Korte tijd later werd hij knecht op de boerderij van Gerrit van Krelis Rigter in Blaricum. Daar is zijn liefde voor het boerenvak ontstaan. Ook is hij daarna met heel veel plezier boerenknecht geweest bij Jan Beukeboom

Toen hij de kans kreeg om zijn ouderlijk huis (Meentweg 105) over te nemen en daar boer te worden, aarzelde hij geen moment. In 1957 trouwde hij met zijn grote liefde Willie Horst uit Hamersveld.

Willem zat nooit stil en pakte werkelijk alles aan naast zijn dagelijkse werk op de boerderij. Hij knapte koeienhoeven op, waste koeien met pesticiden, castreerde varkens, hielp andere boeren bij het hooien en bij moeilijke koe-bevallingen, was tussendoor drager bij begrafenisonderneming Sint-Barbara en werkte ook nog als vee-inkoper bij de C.U.V.A. Wat later werd hij nog kuiknemester, samen met Arie van de Boom.



*Willem Hoogeboom als drager bij uitvaarten. Detail uit een tekening, die in 2008 is gemaakt door José Borsen-Hilhorst.*



In deze periode kwam hij met enkele rekvisietenbeheerders in contact uit de Hilversumse radio- en televisiewereld. Willem kreeg er toen nog een baantje bij en ging bijna alle dieren (van tijgers tot vleermuizen) leveren voor de TV. Ook werd hij soms (met zijn koeien) gevraagd als figurant in TV-uitzendingen of films. Hij heeft zelfs korte tijd een eigen programma gehad, waarin hij eenvoudige boerentips gaf. Daarom werd hij door veel mensen in Eemnes ook wel de televisieboer genoemd.

Willem kon met iedereen over weg. Wanneer je hem tegenkwam, ontstond er meteen een levendig gesprek. Maar wanneer hij vond dat hij onrechtvaardig werd behandeld, dan had je echt een verkeerde voor je en kon je je borst natmaken.

Hij vocht door tot het eind en kwam bijna altijd als winnaar uit de strijd; zo won hij diverse rechtszaken.



*Willem Hoogeboom in zijn favoriete rol als boer. Foto van de voorzijde van zijn bidprentje.*

Samen met zijn vrouw Willie heeft Willem een leven lang hard gewerkt op de boerderij. Ze genoten daarvan en ontvingen mensen van allerlei pluimage. Ze hadden geen kinderen maar konden toch tot het eind op hun boerderij blijven wonen dankzij de hulp van velen. Op 14 september vorig jaar is Willie overleden. Het was voor Willem heel moeilijk om alleen verder te gaan na een huwelijk van ruim 63 jaar. Voor Willem kwam toch vrij snel het einde op 22 februari jl.

In de loop van de tijd is Willem een markante Eemnesser geworden, een authentieke vertegenwoordiger van het oude boerenleven. Met zijn rode boerenzakdoek, zijn kiel, zijn pet en zijn klompen. Daarnaast was Willem een woordkunstenaar met zijn prachtige uitdrukkingen doorspekt met oude Eemnesser klanken. Willem liet altijd blijken dat we allemaal maar gewone mensen zijn, hoeveel geld of bezit we ook hebben. Aan de voorzijde van zijn bidprentje geeft hij ons nog de tip mee dat we niet naast onze schoenen moeten gaan lopen; daar staat zijn levensmotto: "Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg".



# Wim Westerhuis als Eemnesser dorpsfotograaf

deel 2

ROM VAN DER SCHAAF

In de zomer van 2020 publiceerde de HKE een artikel over Wim Westerhuis (1910-2006). Dat ging over zijn leven en over foto's van bebouwing in Eemnes. Omdat hij gedurende ongeveer 60 jaar ook veel Eemnesser gebeurtenissen fotografeerde, gaat dit artikel daar over. De hier getoonde foto's zijn uit de periode van 1932 tot 1993. Ze geven een indruk van het veranderde leven in Eemnes. De foto's worden in chronologische volgorde getoond. In dezelfde volgorde worden de gebeurtenissen toegelicht in de tekst van het artikel.



*Aanleg waterleiding 1932, tegenover Wakkerendijk 29.*

## Aanleg waterleiding 1932

Pas begin maart 1932 werd in Eemnes de waterleiding aangelegd. Dat was toen nog allemaal handmatig werk, waarvan Wim Westerhuis een aantal foto's maakte.





Bijgaande foto is van de aanleg schuin tegenover Wakkerendijk 29. Het huis ziet er nog bijna zo uit. Maar de dijk kon enkele jaren later worden afgegraven, door komst van de Afsluitdijk.

## Melkcursus 1935

In het midden van de jaren dertig was Eemnes nog een echt agrarisch dorp. Na de fokveedag die omstreeks 1930 in de Kerkstraat was gehouden, groeide de aandacht voor de melkopbrengst per koe en voor de kwaliteit van de melk. Van oudsher hadden de zoons en dochters van boeren het melken geleerd van hun ouders. Nu werden er door een ervaren instructeur



*Melkcursus in 1935 in het weiland achter Wakkerendijk 172, waar Gart Rigter met zijn gezin woonde.*

melkcursussen gehouden. Later was er nog meer aandacht voor verbetering van de resultaten, waarvoor in 1940 de *Fok- en Controlevereniging Eemnes* werd opgericht. Op de foto zijn afgebeeld: Staand vlnr: Geertje Rigter, instructeur W. van Zijl, Miets Süssenbach en Grada Rigter. Zittend vlnr: Jacob van 't Klooster, Bertus Rigter en Piet Makker. Miets Süssenbach was een Oostenrijks meisje, dat na 1920 in Eemnes was gebleven bij de familie Rigter. Ze trouwde in 1939 met Gerrit Termaten. Dus in 1935 heette ze nog Miets Süssenbach.

## Eerste Heilige Mis van priester Wim Eggenkamp 1939

Voor het gezin van aannemer Hendrik (Hent) Eggenkamp (Wakkerendijk 84) was 3 september 1939 een heel belangrijke dag. Hun zoon Wim (1910-1947) had in 1939 in Teteringen zijn opleiding tot priester voltooid. Daar was hij op 20 augustus ook tot priester gewijd. Nu droeg hij zijn eerste Heilige Mis in zijn geboortedorp Eemnes op, in de parochiekerk van de Heilige Nicolaas. Wim Eggenkamp had al voor zijn opleiding tot priester veel belangstelling om missionaris te worden. Als gevolg van de Tweede Wereldoorlog werd dat pas mogelijk in 1946. Per boot ging hij naar Indonesië. In zijn eerste standplaats op het eiland Flores werd hij helaas getroffen door een ernstige ziekte en overleed daaraan in 1947.





*Stoet op de Wakkerendijk op weg naar de kerk in 1939. Direct achter de bruidsmeisjes loopt pater Wim Eggenkamp, gevolgd door zijn ouders en verdere familie.*

### **EHBO-oefening 1943**

Van een andere HKE-publicatie kennen we een foto van de EHBO-oefening in 1943, gehouden op het Marktveld bij de haven, met *slachtoffer* Bouke Elsinga. De hier getoonde andere foto is in een plakboek bewaard door meester Van der Schaft van de Bijbelschool. Volgens zijn notities bij de foto is het *slachtoffer* hier Sijtze Mol.



*EHBO-oefening in 1943. Slachtoffer is Sijtze Mol († 24 mrt 2021).*

Volgens de notitie zijn op de foto verder te zien mej. Bep Staal (staand rechts) en dhr. Jan van Hees (geknield met hoed).

De foto zal zijn genomen bij een hek tussen de Vaartsteeg en het weiland. Bijzonder vind ik de blik in de wijde polder, waar een hooiwagen met paard staat.

### **Bevrijding mei 1945**

Maandagmiddag 7 mei kwamen de Engelse bevrijders in Eemnes. Bijgaande foto is één van de foto's die Wim Westerhuis die dag maakte van de feestvreugde in Eemnes. Vijf van die foto's zijn met namen van de meeste personen en andere toelichting gepubliceerd in HKE 2020-1.





*Maandag 7 mei 1945 bereikten de Engelse bevrijders Eemnes en namen de laatste Duitsers gevangen.*

## **Anton Rozenberg als visbezorger, Ca. 1945**

Anton (geb. 1927), zoon van Gijs Rozenberg van de winkel De Blauwe Vlam (Wakkerendijk 5), was mogelijk ervaren met bezorging van bestellingen voor de winkel van zijn ouders. Maar op bijgaande foto gebruikt hij de mandfiets van de Vischhal te Laren, Zevenend 59. Zijn broer Teunis zou later de zaak van zijn ouders voortzetten. Dat gebeurde pas in 1968.



*Anton Rozenberg ca. 1945. Hier als visbezorger, naast de winkel van zijn ouders (Wakkerendijk 5), waar o.a. butagas en petroleum verkocht werden.*

Anton zocht al veel eerder het werk buiten Eemnes. Hij emigreerde in 1953 naar Nieuw-Zeeland, samen met Geertje Kooi uit Baarn. Daar trouwden zij en stichtten een gezin. In 1986 is Anton met zijn vrouw Geertje en twee volwassen zoons enkele maanden met vakantie in Nederland geweest, om te laten zien waar zij vandaan kwamen en familie te ontmoeten. Van neef Kees Rozenberg vernamen we kort geleden dat Anton in Nieuw-Zeeland nog in leven was, maar snel daarna kwam het bericht dat hij op 2 mei 2021 op 93-jarige leeftijd is overleden.





*De gemeentelijke brandweer van Eemnes won in mei 1951 een prijs in Mijdrecht.*

## **Prijs in Mijdrecht voor brandweer in 1951**

Wim Westerhuis was naast zijn gewone werk een aantal jaren commandant van de Eemnesser brandweer. Op zaterdagmiddagen waren er dikwijls wedstrijden in andere plaatsen. Westerhuis ging vaak mee daarheen. Als Eemnes een prijs won, werd bij hem thuis de vlag uitgehangen en kwam de ploeg daar voor een drankje. Deze foto werd in Mijdrecht gemaakt nadat Eemnes de tweede prijs in de vierde klasse had behaald.

Op de foto: voorste rij (gehurkt) v.l.n.r. Jan Ruizendaal, Teus Roodhart, Jan Rigter, Cees Hensbergen. Staand v.l.n.r. Opperbrandmeester Bruin Noordam, Aalt Roodhart, Rut van Klooster, Hannes van Eijden, Piet Makker, Bep de Bruijn, Anton Rozenberg.



*Burgemeester Van Niekerk en zijn vrouw werden in augustus 1954 met veel vertoon ingehaald. Bij zijn intocht werd de burgemeester begeleid door 30 landelijke ruiters.*

## **Intocht burgemeester Van Niekerk 1954**

Burgemeester Van Niekerk was burgemeester van Eemnes van 16 augustus 1954 tot 1 juni 1964. Hij was de opvolger van burgemeester Kolfshoten. De op bijgaande foto's getoonde intocht was een groots gebeuren. De burgemeester werd bij de grens van Laren opge- wacht door 30 landelijke



ruiters, die hem en zijn vrouw begeleidden naar het gemeentehuis. Daar kreeg mevrouw Van Niekerk bloemen aangeboden door Hanneke Manten en de burgemeester kreeg een oorkonde van Beppie Horst.

Aan de overkant van de weg rechts de kruidenierswinkel van H. Raven (Wakkerendijk 11A) en links daarvan de kapperszaak van Jan van Hees (Wakkerendijk 11).

## Drumband van In Aethere Musica 1978

Het Tamboer- en Pijpercorps In Aethere Musica was opgericht op 1 juli 1965. Het had een bloei-periode in de jaren 1970, o.a. met optredens in Engeland en Duitsland. Er was toen een A-band (met redelijk ervaren spelers) en een B-band (voor de aanwas). Bijgaande foto is van de B-band, die oefende 28 oktober 1978 op het parkeerterrein van De



*In de jaren 1970 had de drumband o.a. optredens in Engeland en Duitsland en organiseerden zij een concours in Eemnes.*

Hilt, o.a. voor het optreden bij de intocht van Sinterklaas op 25 november bij het oude gemeentehuis. De tamboer- maître is Jacqueline Horst. Toen het voortbestaan

moeilijker werd is de drumband begin 1984 een fusie aangegaan met de band Excelsior in Baarn.

## Allegorische optocht 5 mei 1980

In die tijd werd in Nederland Bevrijdingsdag om de vijf jaar uitgebreid gevierd. In Eemnes was het in 1980 zelfs een week feest, met in dat jaar extra aandacht voor de "kro-



*Optocht in de Feestweek rond Bevrijdingsdag 1980.*



ningsfeesten". Een spreuk op de olietank is: Olie in de man, wijsheid in de kan. De foto graaf staat tegenover het blok woonhuizen Wakkerendijk nr. 16 t/m 22.

## Schaatswedstrijd op de Vaart december 1981

In 1981 was er in Nederland al vroeg ijs. Op de Vaart werd op zaterdag 19 december door de Eemnesser IJscclub en het Feestcomité een schaatswedstrijd georganiseerd. In de Laarder Courant de Bel van 18 december stond: deelname door verschillende leeftijdsgroepen. Vanaf 10.00 uur inschrijven bij Café Staal. Start Eemnessers t/m 16 jaar om 11.00 uur. In de middag ook schoonrijden en deelnemers vanaf 17 jaar. Dat was een middag waarop Frans en Joke van Valkengoed over het ijs van de Vaart zwierven.



*Voordat in 1992 de ijsbaan gereed was, werden de schaatswedstrijden op de Vaart gehouden.*



*Aankomst sponsorloop 1993 op plein winkelcentrum Torenzicht.*

## Sponsorloop voor Poolse kinderen in mei 1993

In 1993 werd door de Werkgroep Poolse Kinderen van Pax Christi de tweede sponsorloop georganiseerd. Het was weer een rondje om het IJsselmeer. Bijgaande foto toont de aankomst van de 18 lopers op zaterdag 15 mei op het plein van winkelcentrum Torenzicht. Burgemeester Snoeck-Schuller heeft shirts uitgereikt aan alle deelnemers. Zij richt een speciaal woordje tot

Bram Snel (rechts), die als 16-jarige de jongste deelnemer was. In het midden staat zijn trotse vader Bert Snel (met baard).



## in de periode van 1811 tot 2020

Harry van der Voort

Dit is deel 3 van de serie waarin mannen en vrouwen worden beschreven, die Eemnes bestuurd hebben. Om niet te verdrinken in een lange opsomming van namen, is het tijdperk van 1811 tot 2020 opgeknipt in drie periodes. De eerste periode loopt van 1811 tot 1851. Begonnen wordt met de bestuurders die vanaf 8 augustus 1811 benoemd werden voor de samengevoegde gemeente. In 1851 kwam een einde aan het benoemen van bestuurders. De tweede periode loopt van 1851 tot 1941. In 1941 maakte de Duitse bezetter een einde aan de gemeenteraad met gekozen vertegenwoordigers van de inwoners. De derde periode loopt van 1945 tot heden.

De eerste periode omvat 35 mannen die in Eemnes burgemeester, wethouder of raadslid waren. De eerste 17 van hen passeerden in deel 2 de revue. De overige 18 komen nu aan bod. Van alle bestuurders is een korte levensschets samengesteld. Hierin wordt uitgelegd wie zij waren, waar zij woonden en wat zij in het dagelijks leven deden.

### **Mr. Hendrik Arnoud Laan jr.**

Hendrik Arnoud Laan werd in Utrecht geboren op 20 januari 1780 als zoon van Hendrik Arnoud Laan en Maria Sibilla Meijer. Hij werd op 26 januari 1780 gedoopt in de protestantse Domkerk.

Hendrik bleef ongehuwd en woonde op de buitenplaats Steevliet (Steevlied) die net ten zuiden van de grens met Eemnes in Baarn lag. Hij had het huis samen met zijn



*Vroegere oranjerie en tuinmanswoning van Steevliet in Baarn, net over de grens met Eemnes. Foto van M.C. de Haan, gemaakt omstreeks 1960.*

broer Jacob Cornelis verkregen uit de erfenis van zijn moeder en bewoonde het samen met zijn broers Jacob Cornelis en Christiaan Dirk. Naast deze buitenplaats bezat Hendrik nogal wat landerijen in Eemnes, voornamelijk in Binnendijk. In 1829 richtten de broers Laan, eigenaren van het buitengoed Steevliet en tevens van de Drakenburgergracht, en Jonkheer Mr. Joan Huydecoper van Maarsseveen, bewoner van kasteel Groeneveld van 1797 tot 1836, als eigenaar van het buitengoed Drakenburg, het Waterschap van de Drakenburgergracht op. Dit waterschap heeft bestaan tot 1964 toen het opging in het Waterschap Bewesten De Eem. Hendrik overleed op 27 maart 1863 te Baarn. Na zijn dood werd het buitenhuis afgebroken.

Hendrik Arnoud Laan was van 1802 tot 1811 schout van Eemnes Binnendijk en Buitendijk. In 1811 zou hij, vanwege de samenvoeging van Buitendijk en Binnendijk tot één gemeente, aftreden. Door problemen rond de benoeming van Pieter Huijsman tot de maire van de samengevoegde Eemnessen werd hem in augustus 1811 verzocht provisioneel aan te blijven als maire. Deze tijdelijke aanstelling duurde tot 8 januari 1812. Gedurende de periode waar nu naar wordt gekeken, was Hendrik Arnoud Laan slechts 5 maanden bestuurder. In totaal was hij echter bijna 10 jaar bestuurder van Eemnes.

## Frans Makker

Frans Makker is geboren in Blaricum als zoon van Elbert Franse Makker en zijn tweede vrouw Marritje Heerschop. Hij werd in Blaricum gedoopt in de r.-k. kerk op 24 augustus 1782 en woonde vanaf 1793 in Eemnes. Frans huwde de Eemnesserse Geertrui Ruiters. Uit hun huwelijk werden negen kinderen, zes dochters en drie zonen geboren, waarvan er zes volwassen werden. Frans was boer en woonde op Wakkerendijk 238, de boerderij 'Kent U Zelve'. Hij is overleden in Eemnes op 2 januari 1853.

Frans Makker werd in november 1827 op voordracht van het zittend gemeentebestuur door de ambachtsheer van Eemnes benoemd als opvolger van het overleden raadslid Cornelis Hagen. Zijn benoeming werd op 9 november 1827 door de Gedeputeerde Staten van Utrecht bekrachtigd. Echter kort voor de



*Bidprentje van Frans Makker (1782-1853).*





vergadering van de raad op 24 november 1827, waarin hij beëdigd zou worden, bedankte Frans voor de eer. Zijn neef Daam van Wegen zou 14 dagen later wel de benoeming accepteren en beëdigd worden als de opvolger van Cornelis Hagen. Frans Makker had ondanks zijn benoeming dus geen zitting in de gemeenteraad.



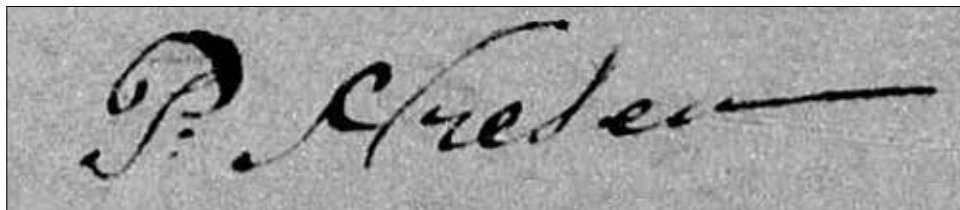
*Boerderij Wakkerendijk 102. Foto 1928.*

## **Sijmen Nagel**

Sijmen Nagel is geboren in Eemnes als zoon van Jan Gijsbertsz Nagel en Maria Ariaens van der Maat. Hij werd gedoopt in de r.-k. kerk van Eemnes op 23 mei 1774 als Simon. Sijmen was boer op de boerderij Wakkerendijk 102. Hij trouwde drie-maal. Zijn eerste vrouw was Evertje van Dalen. Na haar dood hertrouwde Sijmen met Gijsbertje Rijkse Harder. Zijn derde vrouw was Aaltje van Zeldert. Uit zijn eerste huwelijk werd alleen één zoon geboren. Zijn tweede huwelijk bleef kinderloos. Uit het derde huwelijk werden zes kinderen, vier zonen en twee dochters, geboren. Op de jongste dochter na, werden alle kinderen volwassen. Sijmen overleed in Eemnes op 6 november 1842.

Sijmen Nagel werd op 24 juli 1830 tot raadslid benoemd en in de raadsvergadering van 10 augustus 1830 beëdigd. Hij bleef raadslid tot zijn dood, maar was al afwezig op de vergadering van 25 oktober 1842. Sijmen is 12 jaar en 3 maanden bestuurder van Eemnes geweest.





*Handtekening van Pieter Niesen*

## **Pieter Niesen**

Pieter Niesen is geboren in Bunschoten en gedoopt in de protestantse kerk van Bunschoten op 17 mei 1767 als zoon van Harmen Niezen en zijn eerste vrouw Evertje Huijgen. Zijn vader bekleedde verschillende jaren bestuursfuncties als raad, schepen en burgemeester in Bunschoten.

Pieter Niesen, ook wel Peter Niesen of Niezen genoemd, was landbouwer van beroep. Hij trouwde met Aaltje Wurmzen van der Valk, die geboren is bij de watermolen van Eemnes Binnendijk. Het echtpaar woonde van 1788 tot 1797 in Eembrugge of bij de Watermolen van Binnendijk. Uit hun huwelijk werden vijf kinderen, drie dochters en twee zonen, geboren die allen volwassen werden. In 1810 kocht Pieter Niesen de herberg 't Zwaantje, Wakkerendijk 256 en in 1813 de boerderij Wakkerendijk 200. Op deze boerderij werd hij boer. In 1822 verkocht Pieter Niesen 't Zwaantje en een jaar later zijn boerderij. In 1826 woonde hij op Wakkerendijk 206. Hij was toen daggelder. In 1827 werd hij zelfs vermeld zonder beroep. Het lijkt erop dat zijn latere levensjaren minder voorspoedig zijn geweest. Pieter overleed op 28 december 1842 in Hoogland in het huis bij de molen. Zijn kleinzoon, korenmolenaar Pieter Bakker, deed aangifte van zijn overlijden.

Pieter Niesen was in 1802 benoemd in de municipaliteit van Eemnes Binnendijk. Na de samenvoeging van beide Eemnessen werd hij op 8 augustus 1811 benoemd tot lid van de municipale raad, na 1813 gemeenteraad, van Eemnes. Bij de bestuurlijke vernieuwing van 1818 werd hij op 6 januari 1818 opnieuw benoemd tot raadslid. Pieter trad op 1 november 1818 reglementair af en werd niet meer opnieuw benoemd. Naast lid van de municipaliteit werd Pieter in 1811 ook aangesteld als wijkmeester van de Zuidwijk, het gedeelte van Eemnes van de grens met Baarn tot aan het huis van mevrouw Helmolt (= Wakkerendijk 126). Pieter Niesen was 7 jaar en 3 maanden raadslid in de periode na 1811. In totaal was hij 16 jaar en 3 maanden bestuurder van Eemnes.



## Hendrik Pas

Hendrik Pas stamde uit de protestantse molenaarsfamilie Pas, waarvan leden sinds 1752 eigenaren van en molenaars op de koren-molen van Eemnes-Buiten waren. Hendrik is op 20 september 1792 geboren in Eemnes Buitendijk als zoon van Willem Pas en Hendrijntje Hendriks Tiemens. Hij werd drie dagen later gedoopt in de protestantse

kerk van Eemnes Buitendijk. Hij trouwde op 21 april 1827 te Barneveld met Grietje van Thiel, dochter van de Barneveldse wagenmaker Gerrit van Thiel. Uit hun huwelijk werden vijf kinderen geboren, drie dochters en twee zonen. Twee kinderen werden volwassen. Hendrik was korenmolenaar op de molen aan de Molenweg die net achter de tegenwoordige Maalderij stond. Hij overleed in Eemnes op 13 juni 1842. Hendrik was de oudste zoon van Willem Pas en een zwager van Hendrik Verweerd/Van Weerd.

Hendrik Pas werd op 5 juli 1831 als lid van de Eemnesser gemeenteraad benoemd en op 10 augustus 1831 beëdigd. Hij bleef dit tot zijn overlijden in 1842. Hendrik is 10 jaar en 11 maanden bestuurder van Eemnes geweest.

## Willem Pas

Willem Pas werd op 28 september 1766 gedoopt in de protestantse kerk van Eemnes Buitendijk als zoon van Harmen Gerrits Pas en Evertje van Altena. Willem trouwde op 6 april 1790 met Hendrijntje Hendriks Tiemens uit Nijkerk. Uit hun huwelijk werden 10 kinderen, 5 dochters en 5 zonen geboren.



*Boerderij Molenweg 10. Foto 1985.*



*Vroegere korenmolen van Eemnes op het adres Molenweg 8A. Foto ca. 1910.*



Zeven kinderen werden volwassen. Willem nam het molenaarsbedrijf van zijn vader over, die in 1752 de korenmolen van Eemnes Buitendijk had gekocht. Na de dood van Willem was zijn vrouw nog enige jaren korenmolenaarster op deze molen. Willem overleed in Eemnes op 28 september 1825. Hij was de vader van Hendrik Pas en de schoonvader van Hendrik Verweerd/Van Weerd.

Willem Pas was lid van de municipaliteit van Eemnes van 8 augustus 1811 tot 6 januari 1818. Hij trad af bij de bestuurlijke vernieuwing in 1818 en werd niet meer opnieuw benoemd. Willem Pas is 6 jaar en 4 maanden bestuurder van Eemnes geweest.



*Portret van Jan Pen (1814-1858)*

## Jan Pen

Jan Pen stamde uit de Baarnse tak van de oorspronkelijk Eemnesser familie Pen. Hij is geboren op 16 februari 1814 in Baarn als zoon van Franciscus (Frans) Pen en Willemijntje Schimmel. Frans Pen was burgemeester van Baarn (1809-1841) en notaris (1811-1841). Jan woonde te Baarn in het ouderlijk huis "Hoogerlust" dat aan de Burgemeester Penstraat stond. Hij bleef ongehuwd. In 1841 volgde Jan op 26-jarige leeftijd zijn vader op als burgemeester van Baarn en van De Vuursche. Zijn broer Hermanus werd notaris als opvolger van hun vader. Tijdens zijn bestuur werden de gemeenten Baarn en De Vuursche in 1857 samengevoegd tot één gemeente, Baarn. Jan overleed op 15 augustus 1858

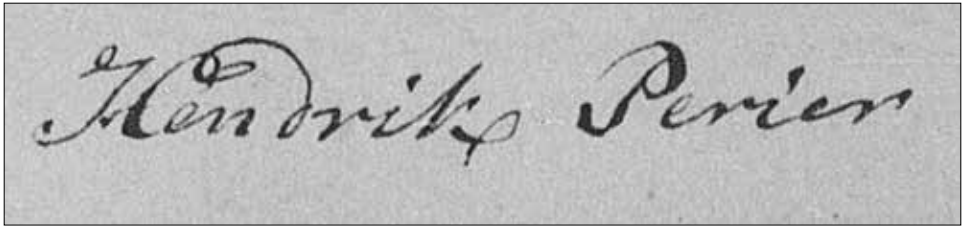
in Baarn. Naar hem en zijn vader Frans is de Burgemeester Penstraat in Baarn vernoemd.

Op 12 oktober 1850 werd Jan Pen bij Koninklijk Besluit benoemd tot burgemeester van Eemnes en geïnstalleerd op 4 december dat jaar. Hij werd tevens gemeentesecretaris en ambtenaar van de burgerlijke stand van Eemnes. Jan bleef burgemeester tot zijn dood in 1858. Jan Pen is 7 jaar en 10 maanden bestuurder van Eemnes geweest.

## Hendrik Perier

Hendrik Perier werd gedoopt op 9 mei 1771 in de protestantse kerk van Eemnes Buitendijks als zoon van Barend Janse Perier en Beatrix van de Kuinder. Hij trouwde op 22 september 1765 met Petronella van de Kuinder. Zij kregen twee kinderen, een





*Handtekening van Hendrik Perier.*

zoon en een dochter, die beide volwassen werden. Hendrik was boer op de boerderij Wakkerendijk 38, die hij erfde uit de familie van zijn vrouw. Deze boerderij was oorspronkelijk eigendom van grootvader veerschipper Jan Perier en werd vererfd via zijn dochter Petronella Perier aan de familie Van de Kuinder. Hendrik overleed op 14 april 1837 in Eemnes. Hij was de broer van Pieter Perier.

Hendrik Perier was stemgerechtigde ingezetene van 4 mei 1825 tot 26 augustus 1825. Hij trad af per 1 september 1825 als gevolg van de bestuurlijke vernieuwing. Hendrik Perier was 4 maanden bestuurder van Eemnes.



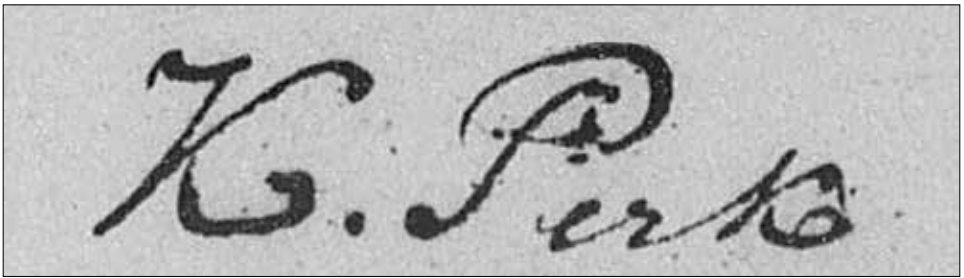
*Vroegere herberg De Lindeboom op Wakkerendijk 7. V.l.n.r. Beatrix Perier (1888-1959), Maria Perier-Ruizendaal (1854-1948), Keek (Cornelis) Perier (1895-1983). Foto ca. 1907.*



## Pieter Perier

Pieter Perier werd gedoopt op 9 april 1775 in de protestantse kerk van Eemnes Buitendijks als zoon van Barend Janse Perier en Beatrix van de Kuinder. Hij trouwde 16 mei 1813 met Grietje Blom. Uit hun huwelijk werden vijf kinderen, twee zonen en drie dochters, geboren. Twee kinderen werden volwassen. Pieter Perier was naast landbouwer ook kastelein in de herberg "De Lindeboom", die stond ter plaatse van Wakkerendijk 7. Pieter overleed op 27 oktober 1844 in Eemnes. Hij was de jongere broer van Hendrik Perier.

Pieter Perier was stemgerechtigd ingezetene op 26 augustus 1825. Hij trad af op 1 september 1825 als gevolg van de bestuurlijke vernieuwing. Pieter Perier was 1 maand bestuurder van Eemnes.



*Handtekening van Krijn Perk (1760-1831).*

## Krijn Perk

Krijn Perk werd in Hilversum op 14 november 1760 geboren en op de 19e van die maand gedoopt in de protestantse kerk van Hilversum. Hij was de zoon van Jan Jansz Perk senior en Emmitje Soetbrood. Krijn bleef ongehuwd. Leden van de familie Perk bekleedden in Hilversum lange tijd verschillende bestuursfuncties. Zijn vader, veerschipper op Amsterdam en Utrecht, nam Krijn aanvankelijk op in zijn bedrijf. Na korte tijd ging Krijn in de leer bij een bakker en kwam in Eemnes terecht bij bakker Evert Heek aan de Wakkerendijk 3. In 1782 was Krijn weer terug in Hilversum en vertrok vandaar naar Amsterdam om godsdienstonderwijs te geven aan de school van zijn broer Cornelis. Na de dood van zijn voormalige patroon in 1787 keerde Krijn terug naar Eemnes om op verzoek van diens weduwe de leiding in de bakkerij over te nemen. Krijn bleef zijn verdere leven in Eemnes. Na de dood van Aaltje Romijn, weduwe van Evert Heek, in 1800, zette Krijn de bakkerij zelfstandig voort en huurde het pand van Pieter van Es, schoonzoon van Aaltje. Naast zijn drukke leven vond Krijn de tijd om gedichten te schrijven. Ook correspondeerde hij met zijn broers,





Pagina uit een dichtbundel van Krijn Perk in het tijdschrift "Keur van Nederlandsche letteren" uit 1824.

met name Cornelis, met brieven die op rijm waren geschreven. Een deel van zijn gedichten werd in 1827-1828 gepubliceerd, waardoor hij enige landelijke bekendheid genoot. In 1828 deed Krijn de bakkerij over aan zijn knecht Hendrik Verweerd / Van Weerd. Hij woonde de laatste jaren van zijn leven op Kerkstraat 6. Krijn overleed in Eemnes op 12 juli 1831.

In 1802 werd Krijn Perk buurmeester, later maire, van Eemnes Buitendijk. Hij bleef dit tot de samenvoeging van beide Eemnessen in 1811. Krijn weigerde in 1811 de functie van maire van de nieuwe gemeente Eemnes, maar werd wel adjunct-maire in de nieuwe municipale raad, en na 1813 werd hij gewoon raadslid. In 1815-1816 was hij president-raadslid. Bij de bestuurlijke vernieuwing op 6 januari 1818 bleef Krijn aan als raadslid tot zijn dood in 1831. Op 20 februari 1818 werd hij tot assessor gekozen en bleef dit tot 8 november 1822. Tevens was hij van 1825 tot en met 1827 loco-secretaris. Krijn Perk was 19 jaar en 11 maanden bestuurder van Eemnes in de periode na 1811. In totaal is hij ruim 29 jaar bestuurder geweest.



Boerderij Wakkerendijk 140. Afbeelding uit 1992 van de hand van Coraline Boomsma.

## Pieter Schothorst

Peter (Pieter) Schothorst is geboren in Eemnes Buitendijk als zoon van Gerbert Pieters Schothorst en diens tweede vrouw Wijmtje Antonie Snellenberg en werd gedoopt op 31 december 1750 in de r.-k. kerk van Eemnes. Hij trouwde op 30 oktober 1770 in Eemnes met Pernelle Gijberts Post. Uit hun huwelijk werden zeven kinderen, één zoon en zes dochters, geboren, waarvan vijf



dochters volwassen werden. Pieter was landbouwer en woonde op de boerderij Wakkerendijk 140. Op latere leeftijd woonde hij in bij zijn schoonzoon Jan Evertse Hilhorst op Meentweg 35 en werd toen vermeld als rentenier. Pieter overleed op 7 september 1825 in Eemnes.

Pieter Schothorst werd lid van de municipaliteit van Eemnes op 8 augustus 1811, na 1813 raadslid. Hij trad af op 5 januari 1818 naar aanleiding van de bestuurlijke vernieuwing en werd niet meer opnieuw benoemd. Pieter Schothorst was 6 jaar en 4 maanden bestuurder van Eemnes.

## Cornelis Schouten

Cornelis Schouten werd op 21 mei 1782 gedoopt in de r.-k. kerk van Eemnes als zoon van Jacob Janse Schouten en Aaltje Jacobs Boer. Het gezin vertrok tussen 1784 en 1787 naar Baarn. Cornelis trouwde in Baarn op 20 juli 1806 met Jaapje Teunisse Kuijer uit Baarn. Uit hun huwelijk werden 10 kinderen, vijf zonen en vijf dochters, geboren; de twee jongsten kwamen in Eemnes ter wereld. Acht kinderen werden volwassen. Cornelis werd aanvankelijk vermeld als landman, en later als landbouwer. Hij was in 1822 weer in Eemnes komen wonen en vestigde zich met zijn gezin op de boerderij Wakkerendijk 190. In de loop van 1830 keerde Cornelis met zijn gezin weer terug naar Baarn, waar hij op 17 mei 1852 overleed.

Cornelis werd op 13 mei 1822 raadslid van Eemnes. Op 24 juli 1830 werd hem eervol ontslag verleend. Cornelis Schouten is 8 jaar en 2 maanden bestuurder van Eemnes geweest.



*Bidprentje van Cornelis Schouten  
(1782-1852)*

## Mijndert Seldenrijk

Mijndert Seldenrijk is geboren in De Vuursche en gedoopt in de protestantse kerk van De Vuursche op 6 augustus 1797. Hij was een zoon van Rutger Seldenrijk en Marritje van der Enden. Hij trouwde in Soest op 28 april 1822 met Maria Femmetje Wijbrands uit De Vuursche. Uit hun huwelijk werden zes kinderen, allen zonen, geboren, waarvan er vier volwassen werden. Mijndert was broodbakker en had zijn bakkerij in Eemnes Binnendijk, Wakkerendijk 230. Naast bakker was Mijndert ook land-





bouwer. Hij was namelijk naast eigenaar van de bakkerij ook eigenaar van de boerderij Wakkerendijk 244-246, waar hij woonde. Zijn oudste zoon Rutger werd bakker in Barneveld en zijn zoon Pieter Seldenrijk nam zowel de bakkerij op nr. 230 als de boerderij op nr. 244-246 over. Mijndert overleed op 8 juni 1861 te Eemnes. Hij was de vader van Pieter Seldenrijk en de grootvader van Mijndert Johan Seldenrijk. Mijndert Seldenrijk werd op 7 september 1825 raadslid van Eemnes. Hij trad in 1851 af als gevolg van de invoering van de Gemeentewet en werd niet herkozen. Mijndert Seldenrijk was 26 jaar en 1 maand bestuurder van Eemnes.



*Boerderij Wakkerendijk 244-246. Foto 1958.*

## Izaak Wouters Stalenhoef

Isaak (Izaak) Wouters Stalenhoef werd op 22 december 1785 gedoopt in de r.-k. kerk van Eemnes. Hij was een zoon van Wouter Jacobs Stalenhoef en Jacobje Albers Hoef-sloot. Hij trouwde op 6 november 1811 met Marritje Gerrits Rigter uit Blaricum. Zij werden de ouders van 16 kinderen, 11 zonen en 5 dochters. Acht kinderen werden volwassen. Izaak was boer en woonde op de boerderij Wakkerendijk 42. Hij overleed in Eemnes op 20 juli 1852.



*Vroegere voorgevel van de boerderij Wakkerendijk 42. I.v.m. een trouwerij verlaat de familie de boerderij door de speciale voordeur. Foto gemaakt op 10 mei 1944 t.g.v. het huwelijk van Gon Makker en Nico Eggenkamp..*



Izaak Stalenhoef was raadslid van 6 januari 1818 tot 30 september 1851. Op 7 september 1825 werd hij voor het eerst tot assessor gekozen. Daarna werd hij telkens herkozen tot zijn aftreden in 1851. Na 1830 was hij gedurende lange tijd tevens loco-secretaris van Eemnes, afwisselend met zijn mede-assessor Pieter van Es. Izaak Wouters Stalenhoef was 33 jaar en 8 maanden bestuurder van Eemnes. In diverse publicaties is te vinden dat Izaak Stalenhoef van 1819 tot 1823 burgemeester van Eemnes geweest zou zijn. Bij onderzoek in het kader van dit artikel is deze benoeming echter niet gevonden. In de betreffende periode was C.D. Laan burgemeester.



*Bakkerij Wakkerendijk 3, gebouwd in 1878. Foto 1934.*

## **Hendrik Verweerd / Van Weerd**

Hendrik is op 25 januari 1794 geboren als zoon van Jacob Verweerd en Gerritje Jongerden en werd de volgende dag gedoopt in de protestantse kerk van Eemnes. Om onbekende redenen werd na 1830 steeds vaker de naam Van Weerd gebruikt i.p.v. Verweerd. Hij werd in de periode dat hij bestuurder van Eemnes was consequent Hendrik van Weerd genoemd. Hij trouwde op 20 april 1827 met Gerritje Pas. Uit hun huwelijk werden twee dochters geboren die beide volwassen werden, maar ongehuwd als jongvolwassenen overleden. Hendrik was broodbakker van beroep. Hij werkte aanvankelijk als knecht bij Krijn Perk tot hij in 1828 de bakkerij van hem overnam. In 1854 kocht hij het huis Wakkerendijk 3 waarin de bakkerij gevestigd was



van de erfgenamen van Pieter van Es. Hendrik overleed in Eemnes op 18 november 1858. Hij was een schoonzoon van Willem Pas en zwager van Hendrik Pas. Hendrik Verweerd/Van Weerd werd op 29 augustus 1842 raadslid en bleef dit tot 3 september 1851. Hij werd niet meer gekozen bij de verkiezingen van dat jaar. Hij was tevens loco-burgemeester van 12 oktober 1850 tot 3 september 1851. Hendrik was 9 jaar bestuurder van Eemnes.



Boerderij Wakkerendijk 188. Foto ca. 1990.

en één dochter werden volwassen. Daam was boer op de boerderij Wakkerendijk 188. Hij overleed op 24 februari 1853 in Eemnes. Daam was een broer van Cornelis Evertsz van Wegen.

Daam was stemgerechtigde ingezetene op 26 augustus 1825. Hij werd twee jaar later benoemd tot raadslid en beëdigd op 1 december 1827. Hij bleef raadslid tot september 1846. Daam Evertsz van Wegen was 18 jaar en 11 maanden bestuurder van Eemnes.

## Evert Daamen van Wegen

Evert Daamen van Wegen is geboren in Eemnes Buitendijks en werd op 3 februari 1753 gedoopt in de r.-k. kerk van Eemnes. Hij was een zoon van Daem Cornelisz van Wegen en Gijsbertje Cornelisse Keijzer. Evert trouwde op 27 augustus 1771 met Oetje Franse Makker. Uit hun huwelijk werden 10 kinderen, vier zonen en zes dochters, geboren, van wie er acht volwassen werden. Evert was boer op de boerderij Wakkerendijk 56. Hij overleed in Eemnes op 21 januari 1822. Evert was de vader van Daam en Cornelis Evertsz van Wegen.

## Daam Evertsz van Wegen

Daam Evertsz van Wegen is geboren in Eemnes Buitendijks en werd op 28 oktober 1771 gedoopt in de r.-k. kerk van Eemnes. Hij was een zoon van Evert Damen van Wegen en Oetje Franse Makker. Daam trouwde op 20 april 1806 met Grietje Jil-lis Pen. Uit hun huwelijk werden 2 dochters en een zoon geboren. Die zoon





Vroegere boerderij Wakkerendijk 56; afgebroken 1957. Foto 1957.

gedeelte van Eemnes vanaf het huis van mevrouw Helmolt (= Wakkerendijk 126) tot aan de Laarderweg. Evert Daamen van Wegen was 6 jaar en 4 maanden bestuurder van Eemnes.

Evert Daamen van Wegen werd in augustus 1811 lid van de municipaliteit, na 1813 van de gemeenteraad. Als gevolg van de bestuurlijke vernieuwing trad Evert in januari 1818 af en werd niet meer opnieuw benoemd. Naast lid van de municipaliteit werd Evert in 1811 ook aangesteld als wijkmeester van de Middelwijk, het



Bidprentje van Cornelis Evertsz van Wegen (1784-1841)

## Cornelis Evertsz van Wegen

Cornelis Evertsz van Wegen is geboren in Eemnes Buitendijks en werd op 27 juli 1784 gedoopt in de r.-k. kerk van Eemnes als zoon van Evert Daamen van Wegen en Oetje Franse Makker. Cornelis trouwde op 22 oktober 1809 met Woutertje (Wousje) van Klarenbeek. Zij werden de ouders van 10 kinderen, zeven zonen en drie dochters, die op één dochter na alle volwassen werden. Cornelis was boer en nam de boerderij Wakkerendijk 56 van zijn ouders over. Hij overleed op 11 november 1841 in Eemnes. Cornelis Evertsz van Wegen was een broer van Daam Evertsz van Wegen.

Cornelis was stemgerechtigde ingezetene van 4 mei 1825 tot 26 augustus 1825. Cornelis Evertsz van Wegen was 3 maanden bestuurder van Eemnes.



# Interview met Ria Bruinekool

## Leven in verschillende werelden

HENK VAN HEES

*Van verschillende kanten kregen wij de afgelopen tijd het verzoek om Ria Herweijer-Bruinekool te interviewen. Als haar vroegere buurjongen heb ik haar benaderd en na wat vertraging door de coronaperikelen gaf ze het groene licht voor het volgende interview. Ria werd geboren op 6 augustus 1942 op de boerderij “Landlust”, Wakkerendijk 90 als de jongste dochter van Willem Bruinekool (1897-1970) en Maria van de Bunt (1901-1991). Haar vader was geboren in Zwartebroek onder Barneveld en haar moeder in Nijkerkerveen.*

*Op de boerderij “Landlust” woonde in het begin van de 20e eeuw boer Bart van Donkelaar (1874-1952). Bart is lang vrijgezel gebleven want hij was niet moeders*



*Het gezin Bruinekool bij de boerderij Wakkerendijk 90: V.l.n.r. Willy (1926-2008), vader Willem Bruinekool (1897-1970), moeder Maria Bruinekool-van de Bunt (1901-1991) met Ria (geb. 1942) op schoot, Janny (1933-2016) en Menny (geb. 1933). Foto van 8 oktober 1943.*



*mooiste. Totdat Bartje Bruinekool bij hem kwam werken, een knappe meid, geboren in Zwartebroek onder Barneveld. Bartje was 17 jaar jonger dan Bart. Het klikte en ze trouwden in 1917. Nadat Bartje Eemnes ontdekt had, volgden er nog één zus en twee broers. Wilhelmina (Wim) Bruinekool (1895-1996) en haar man Andries Arends (1899-1982) pachtten vanaf 1931 de boerderij Wakkerendijk 104 van de Diaconie van de Hervormde kerk. Gert Bruinekool (1907-1995) en zijn vrouw Geurtje van de Bor (1907-1985) pachtten vanaf 1932 de boerderij Korte Maatsweg 3 bij de Sluis.*

*Bart van Donkelaar en zijn vrouw Bartje kregen uiteindelijk geen kinderen. Toen Bart ouder werd ging het werk op de boerderij hem zwaar vallen. Daarom vroeg hij in 1938 aan zijn zwager Willem Bruinekool om de boerderij voor hem te gaan runnen. Dat zag Willem wel zitten. Hij was in 1925 getrouwd met Maria van de Bunt en vanaf toen hadden ze een klein boerderijtje in Holkerveen onder Nijkerk. Daar werden drie dochters geboren: Willy (1926-2008) en de tweeling Janny (1933-2016) en Menny (geb. 1933). Op 30 januari 1939 volgde de verhuizing van Holkerveen naar Eemnes, naar de boerderij "Landlust". Op 27 januari 1941 werd daar een zoon-tje geboren, dat helaas niet levensvatbaar was. Ook daar begon in 1942 het leven van jongste dochter Ria. In de nu volgende rechttop gedrukte teksten is Ria zelf aan het woord over haar leven; de schuin gedrukte teksten zijn van de interviewer.*

Ik ben geboren in een warm gezin, waardoor ik een onbezorgde jeugd heb gehad met lieve ouders alhoewel mijn moeder soms streng kon zijn. Daar stond wel tegenover dat ik soms ondeugend kon zijn! Wij woonden aan de noordzijde van de boerderij. Oom Bart en tante Bartje woonden aan de zuidzijde. Daar was een aangebouwde erker met een woonkamer en een kleine keuken. Voor "het huusje" moest je naar een schuurtje. Mijn oom en tante hebben hun hele leven regenwater gedronken. Dat werd verzameld in een waterkelder onder de pompstraat. Ik ben daar één keer in geweest om schoon te maken. Het zat er vol padden en viezigheid. Maar volgens tante Bartje was dat water heel gezond.

Wij hadden ongeveer 18 tot 20 koeien. Daarnaast een drietal zeugen met geregeld jongen, die dan weer verkocht werden. Verder meestal twee paarden voor het werk. Vanwege zijn Barneveldse achtergrond wilde mijn vader ook graag grootschalig kippen houden. Dat was niet gebruikelijk in Eemnes. Het land tussen onze boerderij en de boerderij Wolfsstede (Wakkerendijk 88) was van ons. Op dat land liet vader twee kippenhokken bouwen (later is daar "Bullenhok" op gekalkt). Daar hield vader zo'n 400 à 500 kippen.



## Mien Brouwer

*Vanaf het moment dat ze kon lopen heeft Ria een bijzondere band gehad met haar buurmeisje Mien Brouwer, van de boerderij Wakkerendijk 94. Mien was een jaar ouder en ze waren al gauw vriendinnen door dik en dun, vriendinnen voor het leven. Naast veel overeenkomsten waren er enkele duidelijke verschillen. Mien kwam uit een katholiek gezin en hoefde niets op de boerderij te doen. Ria kwam uit een protestants gezin en moest van jongs af aan al meewerken in het boerenbedrijf.*

Ik zat op de Bijbelschool en Mien op de Heilig Hart-school bij de nonnen. Zo gauw de school uit was, zochten we elkaar op. Op vrijdagmiddag moest Mien helpen om haar school schoon te maken. Dan zocht ik haar daar op en hielp rustig mee om de katholieke school schoon te maken. Na afloop kreeg ik als dank een verdroogd appeltje van de nonnen.

## Schooltijd

Mijn schooltijd heb ik doorgebracht op de Bijbelschool aan de Laarderweg. Toen ik in de 1e klas zat, ben ik vaak ziek geweest. Dat jaar heb ik opnieuw gedaan. Met 13 jaar kwam ik van school. Ik had graag, net als andere meisjes uit mijn klas naar de MULO in Huizen gegaan. Toen dat ter sprake kwam, zei mijn vader: "Hoe laat zijn ze daar uit?" Dat bleken verschillende tijden te zijn. "Dan gaat het niet door" zei mijn vader, "want je moet om 16.00 uur thuis zijn om koeien te melken". Mijn moeder wilde dat ik naar de huishoudschool ging maar ik hield voet bij stuk en zei: "Als ik niet naar de MULO mag, ga ik ook niet naar de huishoudschool". Waarop mijn moeder zei dat ik dan maar naailes moest nemen bij de nonnen. Dat was helemaal verkeerd want als ik ergens een hekel aan had, dan was het naaien! Zo bleef ik dus thuis en ben ik vanaf dat moment allerlei cursussen gaan volgen. Met 14 jaar ging ik met Mien al op Engelse les bij mijnheer Pereij in de katholieke jongensschool; ik ging naar cursussen op de Volksuniversiteit in Laren en volgde de 2-jarige Avondschool in Soest voor het Middenstandsdiploma. Ik heb het altijd erg gemist dat ik niet kon doorleren en daarom heb ik al die cursussen gedaan. Ik kon ook niet veel doen in mijn vrije tijd. Door de melktijden was ik gebonden aan huis. Daarom ben ik toen heel veel gaan lezen en dat is er altijd in gebleven. (Ria



*De hartsvriendinnen Mien Brouwer (links) en Ria Bruinekool (rechts). Deze foto is gemaakt op 13 oktober 1961 toen Rie Brouwer (een zus van Mien) trouwde met Jan v.d. Kamp.*



leest op dit moment "Oorlog en vrede" van Tolstoj). Vooral boeken over geschiedenis vind ik interessant.



*Ria Bruinekool voert de kalfjes. Deze foto is gemaakt rond 1960 in het land tussen de boerderijen Wakkerendijk 88 en 90, daar waar het zogenaamde Bullenhok stond.*

## Helpen bij het werk op de boerderij

In de beginperiode had mijn vader een vaste knecht en een daggelder. Bart van Essen was lange tijd de daggelder. Hij kwam twee keer per week de groepen schoonmaken. Later had hij geen knecht meer en moesten wij helpen. Mijn zussen vonden het boerenwerk vreselijk dus daar had mijn vader niet zo veel aan.

Ik heb het altijd prachtig gevonden om te helpen op de boerderij. Toen ik 5 jaar was, ging ik al koeien omhalen met een stok in mijn hand. Zo moest ik de koeien naar voren laten komen zodat ze gemolken konden worden. In 1951 trouwde mijn zus Willy, in 1955 Janny en in 1957 Menny. Daarna – ik was toen 14 jaar- was ik nog alleen thuis met mijn ouders. Dat betekende dat ik overal bij hielp. Al het zware boerenwerk was toen voor mij. Ik had ook wel

zorg om mijn vader. Hij had astmatische bronchitis en daarom wilde ik hem graag helpen.

Ik heb zes jaar lang, zowel op zondagen als doordeweekse dagen twee keer per dag de koeien gemolken. Tijdens de hooibouw was het erg druk. Samen met vader haalde ik op één dag wel zes voer hooi van de Driest. Vader op het voer en ik moest het hooi opsteken (schoten). Vader kon goed hoeken leggen op de wagen. Thuis moest het de hooiberg in. Wim Brouwer hielp dan vaak; hij stond op de voer met de grijper en vader en ik in de berg.

We hadden ook bouwland achter op de Driest, tegen de grens met Laren aan. Dat lag daar een stuk hoger. Daar werd koren verbouwd; we hadden er knollen en een stuk spruitjes. Die knollen moesten geplukt worden maar dat heb ik nooit gedaan. Daar kon ik niet tegen omdat ik dan last kreeg van dooie vingers en dan ging ik bijna van mijn stokkie. Op de boerderij hielp ik ook met boter karnen en kaas maken.





Mijn vader had geen opvolger in het bedrijf; hij had alleen maar dochters. Daarom is hij niet aan mechanisatie begonnen. Wij hadden dus geen machines, zelfs geen melkmachine.

Ja, we konden ook plezier beleven: ik zie nog voor me dat de dorsmachine van Westeneng uit Soest bij ons was. We waren met veel mensen bij elkaar. Door het dorsen ontstond een bult kaf. En daar begonnen de volwassenen te stoeien, want één moest er het kaf in. Ik zie nog hoe Westeneng, een grote, sterke kerel door mijn tweeling-zussen het kaf in werd gewerkt.

Toen ik 21 was, in 1964, is mijn vader gestopt met de boerderij. Hij had het huis gekocht op Laarderweg 46, waar voor die tijd Dr. Smit gewoond had en praktijk hield. Ik stond te janken toen de laatste koeien weggingen. Vader was juist opgelucht. We zijn toen nog ongeveer een jaar op de boerderij gebleven. In die tijd heeft vader nog twee koppels kippen op de deel gehouden. En ook hielden we nog één “koffiekoel” voor onze eigen melk. We wilden namelijk zelf geen melk kopen. We moesten wel stoppen met de boerderij vanwege de gezondheid van vader en omdat er zoveel op mij neerkwam. Maar ik vond het vreselijk om van de boerderij af te gaan. Mijn vader was een lieve man; je kon heel goed een gesprek met hem voeren. Ik heb ervan genoten om met hem samen te werken op de boerderij. In mijn hart ben ik toch ergens nog een beetje boerin. Dat ben ik altijd gebleven!

## Eerste verliefdheid

Op 10 augustus 1954 trouwde Niek Brouwer, de oudste broer van Mien, met Daatje van der Wardt. Ik mocht op dat feest komen. Daar was ook Kees van der Wardt, de oudste zoon van Toon van der Wardt, een broer van Daatje, die een aannemersbedrijf had op Laarderweg 86C. Ik was toen 12 jaar maar geestelijk was ik 16 à 17 jaar, ook omdat ik veel gelezen had. Ik was vroeg aan het puberen en ben na mijn 12e jaar ook niet meer gegroeid. Op die bruiloft ontstond een verliefdheid tussen mij en de vier jaar oudere Kees. Maar er was één probleem: ik was protestant en Kees was katholiek, dus onze contactjes waren stiekem. Nel Brouwer, een zus van Mien, werkte op de pastorie voor pastoor Spruijt. Zij vertelde de pastoor over onze contacten en daarna vertelde de pastoor aan de ouders van Kees, dat hij met een protestants meisje omging. Geregeld bracht Kees me na de catechesatie of het boeken ruilen naar huis. Als we vlak bij de pastorie waren zei hij: “Loop jij maar vast vooruit”. Als ik vroeg waarom dan kreeg ik geen antwoord. Hij zei me niet dat pastoor Spruijt met zijn ouders gesproken had. Zo hebben we ongeveer anderhalf jaar contact gehad. Op een gegeven moment zei ik: “Laten we er maar mee stoppen”; waarop Kees reageerde: “Ria, we zijn 10 jaar te vroeg voor elkaar geboren”.



## Twee verschillende geloven

Ik zat altijd bij de katholieken. Dat kwam waarschijnlijk door Mien. Ik mocht nog wel eens blijven eten bij de familie Brouwer. Na het eten werden de stoelen omgedraaid om ervoor te knielen en dan werd de rozenkrans gebeden of een ander gebed zoals de Litanie van Maria (*Ria citeert na al die jaren nog spontaan delen van deze litanie: "Goedertieren Maagd – Morgenster – Deur des Hemels – Bid voor ons!"*). En ondertussen trok Japie de kat aan zijn staart en Wim liet een scheet en buurvrouw bleef maar doorbidden. Natuurlijk zei ik thuis nooit dat ik de rozenkrans had meegebeden! Op donderdag kwam Eek, de melkboer, altijd langs en dan kocht moeder Brouwer een half flesje yoghurt. Als ze dan vroeg of ik bleef eten, dan zei ik meteen "ja" want ik dacht: dan krijg ik lekkere yoghurt en daar bid ik de rozenkrans wel voor!

Ik wilde ook graag leren dansen maar dat mocht niet. Uiteindelijk heb ik het geleerd van Rie en Nel Brouwer, twee zussen van Mien. Zij gingen op zondagmiddag op dansles bij Van Bommel in Hilversum. Nadat ze thuiskwamen, leerden zij de nieuwe danspasje aan Mien en mij. Later ging ik zelf naar Van Bommel. Je moest dan een pasje van de parochie hebben om binnen te komen. Dat had ik natuurlijk niet. Maar toen ik 17 was, gooide ik mijn jas over mijn schouder en liep zo naar binnen!

Ik mocht niet naar de bioscoop en niet dansen. Dat was goddeloos. Maar ik heb het toch allemaal gedaan. En dat vonden kerkgangers nogal kwalijk. Zomers legde ik op zondag mijn zwempak achter de dijk en 's winters lagen mijn schaatsen daar. Zodra ik dat gepakt had, ging het bij Mien achter op de fiets op Laren aan! Het was vooral mijn moeder, die zo voor de zondagsrust was. Zo mocht ik op zondag ook niet schaatsen op de Vaart en wel op het slootje bij onze boerderij. Toen ik 11-12 jaar was, vroeg ik eens aan mijn moeder of ze kon uitleggen waarom ze dat verschil maakte. Ze zei toen heel eerlijk: "Dat kan ik niet. Maar als je op de Vaart schaatst dan kunnen ze het allemaal zien". Datzelfde kwam later terug toen ik ging paardrijden. Het kerkvolk stelde het niet op prijs, wanneer ik op zondagochtend tegen half tien met mijn paard over de Laarderweg reed. Volgens haar geloof wilde mijn moeder zich aan de strakke richtlijnen houden. Mijn vader is ook nog een aantal jaren diaken in de kerk geweest. Mijn moeder zei dan: "Je moet een voorbeeld zijn want je bent een dochter van een diaken!"

## Hooibergbrand

Het was zaterdag 8 januari 1955, om 17.45 uur. We waren juist klaar met melken. Vader deed nog wat water in een emmer voor de paarden toen hij ineens een licht zag achter door het raam. Maar er lag achter op de deel een zeug met jonge biggen





*Voorgevel van de boerderij "Landlust" op Wakkerendijk 90. Ria woonde hier vanaf haar geboorte in 1942 tot 1964. V.l.n.r. het raam van de opkamer, de twee ramen van de pronkkamer (heerd) en het raam van de slaapkamer van tante Bartje. Foto uit 1979.*

onder de verwarmingslamp en hij dacht dat het licht daarvan kwam. Meteen daarna realiseerde hij zich dat het licht van buiten kwam en hij liep er naar toe. Halverwege de deel rook hij al dat er brand was. Het was de hooiberg. Vader vloog naar Brouwer, onze burens, omdat wij nog geen telefoon hadden en daar werd de brandweer gebeld. Vader rende terug maar met die astmatische bronchitis voelde hij zich niet goed worden. Mijn moeder en ik hoorden wat en liepen naar de pompstraat en dan zat je in het bakhuis. Daar stond mijn vader met de deur in zijn handen en mijn moeder dacht: hij zakt zo dood in elkaar! Wij kwamen dichterbij en toen kon hij alleen maar zeggen: "Brand!" Ik vergeet het nooit! Moeder zei: "Het is maar brand!" Maar ondertussen dacht ze: hij sterft zo echt. Meteen daarna rende ze om de hooiberg heen en zag dat het vuur doodliep in het haaggat. En mijn moeder, dat kleine opdondertje, kwam weer binnen en zei: "Dat worden we wel baas!"

Meteen daarna is Wim Brouwer al gekomen met de Minimax en hij ging aan het spuiten. Ik waarschuwde onze burens Roodhart (Wakkerendijk 88) en Aaltje kwam met haar Minimax. Inmiddels kwam ook de brandweer en kon het blussen goed worden aangepakt. Door het snelle handelen is er uiteindelijk maar één voer hooi verbrand.



Op een gegeven moment stond ik met politieman Gouverneur te praten. Hij vroeg of ik nog vreemden had gezien. Er was in de omgeving namelijk al enige tijd een pyromaan actief. Ik vertelde Gouverneur dat ik op de pompstraat een vreemde man gezien had, die zijn gezicht stond af te wassen. Hij bloedde daar en vertelde me dat hij bij het blussen uit de hooiberg was gevallen. Ik heb nog een pleister op zijn wond geplakt. Daarna is hij vertrokken.

Terwijl ik met Gouverneur stond te praten, ging de sirene al weer. De hooiberg van Van Wegen op Wakkerendijk 194 stond in brand. Die is toen helemaal afgebrand want er zat een rieten kap op. Daar is die man ook nog gesignaleerd. Na die tijd waren de branden wel afgelopen. De dader is nooit gevonden.

Omdat ik de man in zijn gezicht had gezien, ben ik later nog opgehaald door de politie van Baarn om een getuigenverklaring af te leggen. Daar kreeg ik te horen dat die man niet uit de hooiberg gevallen kon zijn omdat alleen de brandweer in de hooiberg was geweest. Achteraf bleek dat Wim Brouwer iemand met een emmer had geraakt. Dat moet die man geweest zijn en zo kwam hij aan zijn verwonding.



*Ria Bruinekool in actie met haar paard Mancini op een M-parcours in Vleuten. Deze foto is gemaakt op 5 juli 1969.*



## De paardenwereld

Vanuit het leven op de boerderij groeide mijn liefde voor paarden. Het zal in 1963 geweest zijn. We zaten nog op de boerderij maar de koeien waren al weg en toen hielden we op de deel mestkuikens. Als ze goed waren, gingen ze naar Slachterij Van Breugel in Barneveld. Op een dag werden Mien en ik uitgenodigd om die slachterij te komen bekijken. De man, die controleerde of de kuikens goed waren voor de slacht, nodigde ons uit. Hij had paarden en hij zei dat we in Barneveld op zijn paarden mochten rijden als we dat leuk vonden. Mien was als de dood voor paarden dus ik ging alleen. Ik vond het fantastisch en was meteen helemaal verkocht! Ik wilde een eigen paard! Via o.a. Frans van Valkengoed werd ik kort daarna geïntroduceerd bij de Rijvereniging "Stad en Lande Ruiters" in Blaricum. En via de controleur uit Barneveld heb ik in 1963 mijn eerste paard Mancini gekocht. We gingen begin 1964 op Laarderweg 46 wonen maar ik vond een mooie stalling voor mijn paard bij de familie Van den Tweel op Meentweg 69. Daar heb ik tien jaar gebruik van mogen maken.

Mijn moeder vond dit allemaal maar niks. Volgens haar was dat paardrijden "voor rieke luu". Ze vond het vreselijk dat ik actief was bij de Rijvereniging, waar de meesten katholiek waren. En ze vond dat paarden gevaarlijk waren; ze zag ze als vijanden.

## Veel veranderingen na het vertrek van de boerderij

Nadat we de boerderij in maart 1964 hadden verlaten, ging het leven er voor mij heel anders uit zien. We gingen wonen op Laarderweg 46, in een burgerhuis. Naast de bezigheden met mijn paard ging ik één dag per week werken bij mevrouw Kuipers, een rijke dame in Laren.

Ruim een jaar later, op 9 juni 1965, is Ria getrouwd met Henk Perier, een zoon van schilder Dirk Perier van Laarderweg 42. Henk was zelf ook schilder van beroep.

Henk en ik gingen bij mijn ouders inwonen op de bovenverdieping van Laarderweg 46. In 1968 hebben we een leuk huis gekocht op Laarderweg 91. (Ik heb daar als buurman een leuke tijd beleefd met Ria en Henk). Voordat we er gingen wonen, hebben we er een garage naast gebouwd.. Omdat ik toch graag mijn paard bij huis wilde hebben, lieten we een paar jaar later een houten paardenstal achter de garage bouwen. Maar het leven tussen de boeren, met meer ruimte, bleef trekken en eind 1972 verhuisden we naar Wakkerendijk 130B.





*Ria Bruinekool in actie met haar paard Mancini op een concours in Houten. Foto ca. 1970.*

## **Actief in de paardenwereld**

Zo gauw dat kon, ging ik bij de Stad en Lande Ruiters meedoen aan wedstrijden. Daarvoor moest veel getraind worden. Dat betekende dat ik iedere dag zelf trainde met mijn paard.

Ik trainde intensief voor springen en dressuur. Zodoende was ik één van de eersten binnen de Stad en Lande Ruiters, die aan Z-springen mocht meedoen (Z = Zwaar), o.a. op provinciaal niveau. Ik won in april 1968 een eerste prijs met het Z-springen. Toen mijn paard Mancini dat Z-springen niet meer kon volhouden, heb ik het dier in 1970 moeten verkopen aan iemand in Duitsland. Dat ging me wel aan het hart. Ik heb meteen een nieuw paard gekocht.

Ria was bij de Stad en Lande Ruiters ook op ander gebied actief. Toen de vereniging in 1967 tien jaar bestond, speelde ze als boerendochter Lies mee in het jubileumtoneelstuk "Ballet op de boerderij", geregisseerd door Han Elsinger. In De Bel van 2 mei 1967 stond "dat ze een extra pluim had verdiend omdat ze voor het eerst op de toneelplanken stond en haar rol zo vlot speelde".



Rond 1970 ben ik in Uddel begonnen aan een opleiding tot paardrij-instructeur. Gedurende drie jaar kreeg ik daar één dag in de week les. Nadat ik mijn diploma had gehaald, ben ik les gaan geven bij de Stad en Lande Ruiters. Ik werd instructeur voor de beginnende senior-leden en gaf ze elke zondagochtend les. Dat heb ik ruim vijf jaar lang met veel plezier gedaan. Ik heb veel gelachen met mannen als Kees Schimmel, Nico Calis, Budje de Gooijer en rooie Cor Vos. Ik herinner me tochten naar de Lage Vuursche waar we dan koffie dronken.

Al met al ben ik ongeveer 45 jaar lang intensief betrokken geweest bij de paardenwereld. Ik heb van alles gedaan. Ik heb als keurmeester 25 jaar lang gejureerd bij alle klassen. Daarvoor had ik een speciale cursus gevolgd. Ik heb les gegeven. Verder heb ik iedere dag getraind om mee te kunnen doen aan wedstrijden springen en dressuur. Daarnaast heb ik aangespannen gereden ofwel gemend. Ook daar heb ik een cursus voor gevolgd. Tenslotte heb ik geregeld mensen geholpen bij het kopen van paarden. Het bezig zijn met paarden was voor mij een uitlaatklep, waarvan ik ontzettend heb genoten.

## Werken in de boekhandel

Mensen, die ik tegenkwam in de paardenwereld wisten in feite alleen maar over paarden te praten. Dat vond ik uiteindelijk toch te eenzijdig. Al vanaf mijn jongste jaren had ik heel veel gelezen en daarom trok het me wel om in een boekwinkel te gaan werken. Daarom stapte ik op een zekere dag in 1974 naar binnen bij Boekhandel Barth aan het Zevenend in Laren. Na mijn vraag hoe het zat met de werkgelegenheid kwam ik in contact met Lidy Smit. Zij vertelde me dat de winkel binnenkort zou worden overgenomen door Bruna. Na enkele gesprekken werd ik aangenomen en ik heb daar 16 jaar met veel plezier gewerkt.

## Grote veranderingen

In 1987 is Ria gescheiden van haar man Henk Perier. Ze had een andere man leren kennen, André Herweijer, met wie ze haar verdere leven wilde delen. Ze verliet daarom hun woning Wakkerendijk 130B en ging met André samenwonen in Kootwijkerboek. Voor het eerst in haar leven liet ze Eemnes achter zich. In 1989 zijn Ria en André getrouwd. Ze hebben daarna op diverse plekken gewoond. Meestal op de Veluwe.

Ik ben vaak verhuisd. In totaal 16 keer in mijn leven. Samen met André zocht ik steeds een huis met stallen, een rijbak voor mijn paard(en) en weiland. Ik bleef wel in de boekwinkel in Laren werken. Toen we in Nijkerk woonden – dat moet rond 1990 geweest zijn – werd ik overgeplaatst naar een Bruna-winkel in Bussum. Na ongeveer





*Ria Bruinekool en haar tweede man André Herweijer (1938-2017).*

zes jaar verhuisden wij naar Vaassen en werd het wel ver om voor mijn werk naar Bussum te rijden. Er werd voor mij een winkel dichtbij gezocht en dat werd een Brunazaak in de Diezestraat te Zwolle. Daar heb ik nog ongeveer twee jaar gewerkt. Omdat ik merkte dat André het prettig vond dat ik helemaal thuis kwam, ben ik in 1999 definitief gestopt met werken. Eerst heb ik met het personeel van de Brunawinkel in Zwolle nog een prachtige trip naar Disneyland Parijs gemaakt.

## **Wereldreizen**

Samen met André heb ik over de hele wereld gezeten. Met cruises vaarden we door het Panamakanaal, het Suezkanaal en noem maar op. In een half jaar tijd zijn we al cruisend zo ongeveer de hele wereld over geweest. Dat ging in twee delen: de eerst keer tweeënehalve maand en de tweede keer drie maanden. In die tussentijd lieten we onze paarden door anderen verzorgen.

## **Leven zonder paarden**

Uiteindelijk ben ik tot mijn 65e actief gebleven met de paarden. Omdat André met zijn gezondheid begon te tobben, moesten we in 2008 afscheid nemen van onze prachtige boerderij in Kootwijkerbroek. We hebben toen ook de paarden wegge-





daan. Daarna zijn we verhuisd naar een woning in Almere. Eemnes bleef altijd in het vizier! Geregeld en met name op vrijdagmiddag zaten Ria en André op het terras bij Staal. Daar kon je ze ontmoeten. Ze hebben nooit binnen gezeten in het café. Na vijf jaar Almere zijn ze naar Eemnes gekomen, naar de woning Torenzicht 25.

De minder wordende gezondheid van André blokkeerde plannen om enkele jaren later terug te gaan naar de Veluwe. Ria en André zijn toen terecht gekomen in een appartement in de Raadvore. Daar is André op 7 september 2017 overleden. Een grote slag voor Ria. Toch heeft ze de draad weer opgepakt en sinds enkele jaren woont ze op de Fazantenhof, nog steeds in Eemnes!

## De band met Eemnes

Wat er ook gebeurde en waar ze ook naar toe ging, Ria heeft altijd een hechte band met Eemnes gehouden.

Mijn geboortegrond Eemnes, daar houd ik van. De oude Eemnessers kende je allemaal en je kent ze nog allemaal. Dat geeft een band. En je helpt elkaar wanneer het nodig is. Je zult niet vergeefs een beroep op elkaar doen! Dat is nou het specifieke van Eemnes!! Na meer dan 25 jaar hoofdzakelijk op de Veluwe te hebben gewoond, was het weer thuiskomen, toen we ongeveer acht jaar geleden een huis aan Torenzicht kochten.

Het is bijzonder dat Ria nu weer een goede band heeft met de kerk, waarin ze is grootgebracht. Zelf zegt ze daarover: Ik heb mijn eigen weg gevonden. Ik heb ontdekt dat niet alles zonde is, wat mijn moeder zonde vond. Zodoende besef ik nu dat ik geen verkeerde dingen gedaan heb.



*Recente foto van Ria Bruinekool*

Dit verklaart wel dat Ria nog steeds positief in het leven staat. Ook tijdens dit interview hadden we weer hetzelfde plezierige contact als in de periode 1968-1972 toen we burens waren aan de Laarderweg. Ik wil Ria hartelijk danken voor haar openheid waardoor de lezers nu een goed beeld krijgen van haar leven in verschillende werelden.



# Kleermakers in Eemnes door de eeuwen heen

deel 9

HENK VAN HEES

Er zijn in het verleden altijd kleermakers actief geweest in Eemnes. In een speciale artikelenserie willen de leden van de Genealogische Werkgroep Eemnes deze kleermakers en hun werk onder de aandacht brengen. De oudste gegevens, waarvan is uitgegaan, dateren van circa 1675. Er wordt een zo volledig mogelijk overzicht gegeven van de Eemnesser kleermakers tussen 1700 en heden. Vooral wat betreft

de oude tijden is het ons niet gelukt om alle gegevens compleet te krijgen. We gaan uit van de huizen, waarin de kleermakerijen waren gevestigd. We beginnen in Eemnes-Binnen en trekken vandaar door de rest van Eemnes. Er worden afbeeldingen gebruikt, die te maken hebben met de behandelde kleermakerijen en algemene afbeeldingen uit de kleermakerijen door de eeuwen heen



*Oude strijkbout, al in gebruik geweest bij kleermaker Jan van Hees (1848-1928), de grootvader van Antoon van Hees.*

Voor de negende aflevering hebben we de blik nogmaals op de Laarderweg gericht. We sluiten de bespreking van kleermakerijen langs die weg af met het pand Laarderweg 89. Daar was van 1946 tot en met 2009 de kleermakerij van Antoon van Hees, mijn vader. We kunnen wel zeggen dat hij de laatste ouderwetse dorpskleermaker in Eemnes was. Naast de beschrijving van de kleermakerij heb ik in een apart artikel op papier gezet hoe het was om op te groeien in een kleermakerij met een vader, die kleermaker was.



## Kleermakerij op Laarderweg 89 (voorheen 63)

Laarderweg 89 en Laarderweg 87, twee woningen onder één kap, zijn gebouwd in 1924 door Jacob Breunesse. Het pand is ontworpen door Bertus Groen. Tot 1968 hadden deze woningen als adressering Laarderweg 63 en 61. De vernumming was toen nodig i.v.m. de bouw van de woningen tussen de Molenweg en de Streefoordlaan.

Laarderweg 89, de westelijke helft is van 1924 tot 1927 bewoond geweest door Jan Frederik van der Garde (1902-1964) geboren te Hilversum, die in de voorkamer een kapperswinkel begon. In 1927 verhuisde hij naar Baarn. Hij heeft toen zijn kapperszaak overgedaan aan Cornelis Kroon (1885-1948), geboren in Hoorn, die met zijn vrouw en zoon Adriaan ook in het huis ging wonen. In 1940 is de familie Kroon verhuisd naar de overkant van de straat, naar de woning Laarderweg 76. In december



*Het pand Laarderweg 87 en 89. Tot 1968 had dit pand als nummering Laarderweg 61 en 63. Op nummer 89 (rechterhelft) was van 1946 tot en met 2009 de kleermakerij van Antoon van Hees. Foto circa 1975.*



1940 vond de familie De Jong uit Den Helder onderdak op Laarderweg 89. I.v.m. de oorlogssituatie kon de familie niet langer in Den Helder blijven. Na het eind van de oorlog in 1945 is deze familie weer vertrokken.

In 1946 kreeg mijn vader Antoon van Hees deze woning toegewezen door de gemeente Eemnes. Hij huurde het huis van de familie Breunesse. Nadat hij op 28 mei 1946 was getrouwd met Annie van den Boogaard begon hij in de voorste kamer op de begane grond zijn kleermakerij. Het bedrijf liep goed. Ook omdat hij na de dood van zijn vader in 1947 verschillende klanten van hem kon overnemen.

Na enkele jaren begon hij na te denken over een grotere werkruimte. Eerst had hij het plan om in de tuin een aparte werkplaats te laten bouwen. Maar uiteindelijk besloot hij in 1951 om de bovenverdieping van het huis te laten verbouwen en daar een werkplaats te realiseren. Tot dan toe bestond die bovenverdieping uit een slaapkamer aan de straatkant, een slaapkamer aan de achterkant en daartussen een grote open zolderruimte.



*Het bordje "A.G. v. Hees, Maatkleding", dat bevestigd was op de voorgevel van Laarderweg 89.*

De verbouwing werd uitgevoerd door buurman Cornelis (Broer) Kroeskamp. De slaapkamer aan de voorkant werd de nieuwe werkplaats. Deze ruimte werd uitgebreid met het zoldergedeelte boven de trap, juist geschikt om er een tweede kleermakerstafel te plaatsen. In het resterende deel van de zolder werden twee kleine slaapkamers gerealiseerd met aan de oostkant een gang. Op het dak werd een grote dakkapel geplaatst, die liep van het zoldergedeelte tot op de hoogte van de kamer aan de straatkant.

Voor elk van de twee kleine slaapkamers een raam; één raam voor de ruimte boven de trap met de nieuwe kleermakerstafel en een dubbel raam ter hoogte van de grote kleermakerstafel.

## **Assistentie bij het werk**

Omdat er veel werk was, kon Antoon het niet alleen aan. In de beginjaren heeft hij enige tijd een knecht in dienst gehad. Rond 1947-1948 was dat Bertus Calis uit Laren. Daarna kwam Jan de Ree (1933-2004), een kleermakerszoon uit Hilversum, die bij Antoon het vak kwam leren. Hij werkte in de periode van 1950 tot 1953 en na zijn dienst nog even in 1955. De derde knecht was Henk Hafakker (1917-1992) uit Hilversum. Dat was de laatste. In de periode van 1947 tot 1955 kwam op vrijdag



Bets van den Boogaard helpen, de zus van de vrouw van Antoon. Ze was heel vaardig met naald en draad en zodoende een goede steun voor Antoon. Zo in de periode van 1955 tot 1965 liet Antoon ook nog wel eens werk doen door kleermaker Franz Henze (1907-1994) uit Soest. Henze was van Duitse afkomst. Het werk voor mijn vader deed hij thuis in Soest in zijn eigen kleermakerij.

Antoon heeft ook veel samengewerkt met zijn broer Henk van Hees (1916-1971) en met collega-kleermaker Wout Hilhorst (1906-1996) uit Baarn.

## Veranderingen in de kleermakerij

Toen Antoon in 1946 begon op Laarderweg 89 was het werk nog ongeveer zoals bij zijn vader op Wakkerendijk 114. Dat betekende veel werkkleding (vooral voor het boerenwerk), veel reparatiewerk en voor de mannen goede kostuums, voornamelijk voor zondagen en bijzondere gelegenheden. Vanaf de jaren vijftig was het confectiewerk duidelijk in opmars. Zowel voor werkkleding als kostuums. Maatkleding werd vooral voor fijnproevers en mensen met bijzondere ma-



*Kleermaker Antoon van Hees met één van zijn paspoppen. Foto 1979.*



tien (erg lang of erg dik). De fijnproevers woonden vooral in Laren en Blaricum. Zij konden het duurdere maatpak betalen. Toch hield Antoon een trouwe kring van klanten over, zelfs mensen, die al klant waren bij zijn vader.

*Antoon van Hees aan het werk in kleermakerszit. Foto Wim Ket, 1988.*



## De laatste fase

Na 1985, hij was toen 71 jaar, ging Antoon wat minder werken. In 1989 maakte hij mijn trouwpak; dat was het laatste kostuum van zijn hand. Daarna hield hij zich nog wel bezig met reparatiewerk. Dat werd geleidelijk aan minder maar hij is dat wel blijven doen tot aan zijn dood in 2009. Zijn werkplaats is tot op dat moment in tact gebleven!

Zijn zonen Henk, Jacques en Fons kozen niet voor het kleermakersberoep. Zodoende kwam er met de dood van Antoon een einde aan de kleermakerij op Laarderweg 89 en ook een eind aan een langdurige kleermakertraditie binnen de familie Van Hees.

## Mijn vader was een kleermaker.

### Herinneringen aan de kleermakerij van Antoon van Hees

HENK VAN HEES

Op de kalender staat 1955. Ik ben bijna acht jaar. Lekker warm lig ik in mijn bed in de achterslaapkamer. Het is 20.00 uur. Vanuit de werkplaats van mijn vader aan de overkant van de gang, hoor ik het snorrende geluid van de grote naaimachine. Ja, mijn vader is nog aan het werk in de kleermakerij; hij werkt 's avonds nog heel vaak lang door. Dat geeft mij een zeker geborgen gevoel, zo van: er wordt goed voor mij gezorgd! Ik slaap tevreden in!



*Kleermaker Antoon van Hees met zijn strijkbout. Foto 1979.*

Die kleermakerij is een stuk van mijn leven geworden en ik bewaar er vele mooie herinneringen aan. Ik weet zelfs nog dat de kleermakerij in 1951 verhuisde van de benedenvoorkamer naar de bovenvoorkamer. Mijn vader kreeg er een mooie en lichte werkplek. Centraal stond een grote kleermakerstafel en in de hoek boven de trap kwam een tweede kleermakerstafel. Onder die tafel had ik als 3-, 4-jarige mijn favoriete plek, samen met mijn twee beren. Boven me aan die tafel, werkte twee dagen in de week mijn peettante Bets. Ze verwenste me en daarom zat ik graag onder die tafel. Daar ontstond mijn gewoonte om draden te gaan eten,



die tijdens het naaiwerk naar beneden vielen. Ik was in de veronderstelling dat dit mijn grote geheim was, totdat mijn ouders erover begonnen te praten. Daar begreep ik helemaal niks van totdat ze me confronteerden met mijn eigen uitwerpselen, die uitbundig gelardeerd waren met de door mij opgegeten draden. Vanaf dat moment was ik een echte kleermakerszoon.



*Antoon van Hees aan zijn kleermakerstafel. Foto 1979.*

## **Meehelpen**

De werkplaats was voor mij een eldorado; ik was er heel graag. Er gebeurde altijd wat. Geleidelijk aan mochten mijn broer Jacques en ik ook helpen. Al heel gauw mochten we vegen; er moest altijd geveegd worden. Klanten, die een nieuw pak wilden hebben, kregen stalenkaarten mee met lapjes stof erop of stalenboeken. Soms mochten wij van de oude stalenkaarten de lapjes afscheuren. Op de kaarten konden we tekenen en met de lapjes kon je spelen. Toen we groter werden, mochten we “steken uithalen”. Nieuw maatwerk werd aan elkaar genaaid met witte draden. Als het naaiwerk klaar was, mochten wij met een soort klein wit stokje die witte draden (steken) eruit trekken! Leuk werk!



## Radio

Tijdens het werk had mijn vader altijd de radio aan. Eens vertelde hij me: "Van mijn vader mocht de radio tijdens het werk in de kleermakerij nooit aan. Hij vond dat je concentratie dan verstoord werd. Ik heb altijd de radio aangehad bij mijn werk en ik heb er nooit last van gehad! Alleen maar plezier!"

Steevast luisterde hij naar het KRO-vrouwenprogramma "Moeders wil is wet". Graag volgde hij de actualiteit, met name de politiek. Van tijd tot tijd genoot hij van klassieke muziek en in de Vastentijd volgde hij alle Lijdensmeditaties. Ik herinner mij nog dat dit gedaan werd door pastoor Joop Keet, de broer van mijn tante Trees Keet, getrouwd met Wim van Hees.

## Hard werken

Ik gaf het al aan: het was hard werken voor mijn vader. Zeker wanneer een pak voor een bepaalde tijd klaar moest zijn. Op een keer vertelde hij me:



*Antoon van Hees aan het werk in kleermakerszit. Foto 1979.*

Zo rond de tijd dat Jacques in 1949 is geboren, moest ik drie pakken maken voor de familie Eggenkamp. Eén voor vader Hent Eggenkamp (1874-1952), één voor zoon Gerrit (1908-1991) en één voor zoon Herman (1908-1984). Dagenlang werkte ik daar aan, samen met mijn knecht Jan de Ree. Nadat ik op zaterdag al de hele dag had gewerkt, ben ik op zondagavond weer verder gegaan. Het pak voor Herman was als laatste klaar om 4 uur in de nacht van zondag op maandag. Precies op de dag dat hij het 's morgens vroeg moest hebben. Het was nodig voor een familiefeest. Dat was nog eens werken!! Natuurlijk was werken op zondag een uitzondering maar werken in de avond of 's morgens al vroeg, kwam geregeld voor. Tussendoor ontspande hij dan door b.v. even in de groentetuin achter zijn huis te werken of door een stukje te gaan fietsen.





## “Reizigers”

In mijn jeugd jaren kreeg mijn vader geregeld “reizigers” over de vloer. Dat waren vertegenwoordigers van bedrijven, die in stoffenhandel deden. In 1991 vertelde mijn vader daarover:

“Dat is helemaal weg. Vroeger betrok ik bij B.S. Rubens, die aan de Keizersgracht in Amsterdam zat, bij Van Oostveen uit Arnhem, Stoffenhandel J.P. Hölzenspies uit Roermond, bij Langemeijer en Stöcker uit Amsterdam, bij Van Leeuwen (v/h Elias), bij Victor v.d.Reis en bij Fido-Stoffenhandel. Dat is nu allemaal over. Die mannen kwamen met een koffer en probeerden je coupons stof te verkopen. Je kon ook bij ze bestellen. Tegenwoordig gaat alles op staal. Je moet het bestellen en de stof komt allemaal uit het buitenland. Vroeger gooiden ze je dood met stalenbundels. Nu moet je ze kopen (soms wel voor 100 gulden) of je krijgt ze voor een paar weken om te gebruiken en dan weer terug te sturen. De reizigers verkochten me voornamelijk stoffen en voerings”.

Mijn moeder vond die reizigers lang niet altijd een succes. Volgens haar bleven ze nogal eens te lang hangen en werd er teveel gekletst.

## Contacten met zijn klanten

Als ik erop terugkijk dan mag ik wel concluderen dat mijn vader de contacten met de mensen erg belangrijk vond. Hij hielp graag. Wanneer je als klant kwam, nam hij echt de tijd voor je. Hij is vaak een luisterend oor geweest voor mensen, die in de



*De klerenhangar, die Antoon van Hees altijd cadeau deed, wanneer hij nieuw maatwerk afleverde.*



problemen zaten. Er gebeurde op die werkplaats dus veel meer dan de maat nemen of kleren passen. Maat nemen was een secuur werkje. Mijn vader deed dat op de werkplaats of thuis bij de mensen. Wanneer hij bezig was met het karwei moest er ook één of meerdere keren gepast worden. Vaak kon hij daarna dan nog het een en ander aanpassen. Het afleveren van de nieuwe kleding was haast een soort ritueel. Mijn vader legde de kleding met een speciale klerenhanger van zijn bedrijf in een grote doos. Daarna stapte hij op zijn fiets, legde de doos voor op het stuur en reed zo naar de klant. Reparatiewerk ging meestal in een doek over zijn arm.

Mijn vader heeft altijd van genoten van het contact met zijn klanten! Als kind was ik onder de indruk van de oude Teus Stoutenburg, die van tijd tot tijd op zijn solex kwam en dan voor ons walnoten meenam. Ook kwam die aardige pastoor Spruijt geregeld. Hij reed eveneens op een solex. Van de klanten, die nog waren overgenomen van mijn grootvader was Bertus Messing (1894-1983) uit Baarn een mooi voorbeeld. Hij liet tot het laatst zijn pakken door mijn vader maken. Messing was chauffeur van beroep. Elk jaar ging hij met zijn vrouw en mijn ouders een dagje toeren. Ook kwamen ze geregeld op visite. Mijn vader hield van uitdagingen. Achter aan de Meentweg woonde Wilhelmina van der Zwaan-van Bekkum (1886-1981). Ze droeg nog de oude klederdracht als ze "in het net" ging. Op een gegeven moment was haar schoudermantel totaal versleten. Ze vroeg mijn vader een nieuwe te maken. Hij had nog nooit zoiets gedaan maar hij maakte uitvoerig studie van de oude mantel en kon daarna een nieuwe versie in elkaar zetten. Moeder Van der Zwaan was er heel gelukkig mee! Mijn vader een ervaring rijker. Hij was daar trots op.

Mensen met bijzondere maten konden goed geholpen worden door mijn vader. De Larense juwelier Leo Warmolts was daar een goed voorbeeld van. Zuster Loes van Buchem uit Hilversum had vele jaren de leiding bij het Kraamcentrum. Ze was klein en gedrongen van gestalte. Ze liep weg met mijn vader omdat hij zulke mooie rokjes voor haar kon maken. Als dank



*Antoon van Hees als specialist in grote maten.*

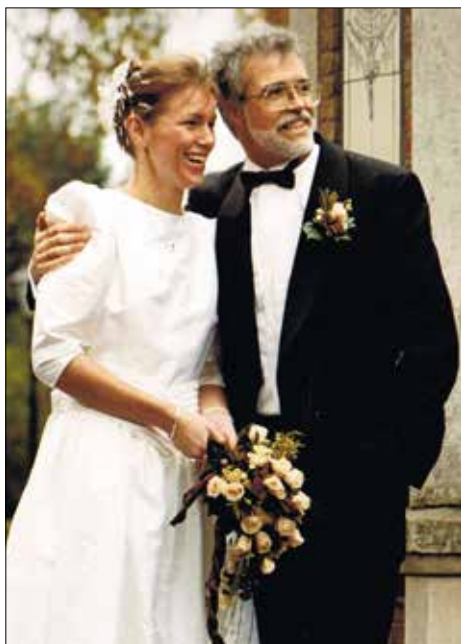


mochten mijn ouders op een gegeven moment op vakantie in het appartement van haar en haar tweelingzus in Cambrils in Noord-Spanje. Ze zijn daar verschillende keren naar toe geweest.

Paul (Pol) Keet (1917-1987) en zijn vrouw Leentje, waren de klanten waarvoor mijn vader het meest heeft gewerkt. Paul was de broer van Trees Keet, getrouwd met Wim van Hees, een broer van mijn vader. Hij was uiteindelijk terecht gekomen in de directie van IFF-Hilversum. Aanvankelijk woonde hij aan de Rijksweg, tegenover De Witte Bergen; later op Meentweg 35. Paul was een boom van een kerel, zeker twee meter! Hij moest het dus hebben van maatkleding en voor zijn werk had hij veel pakken nodig. Daar heeft mijn vader goed in voorzien. Paul was een bijzonder sympathieke man, die gek was op kinderen. Dat ondervond ik toen ik 4 à 5 jaar oud was. Ik was nog maar net de trotse bezitter van een kruiwagentje toen Paul Keet in een grote Amerikaanse slee onze dam opreed en in een onbewaakt ogenblik mijn nieuwste aanwinst verpletterde. Ik was ontroostbaar. Paul stapte geschrokken uit zijn auto, nam mij in zijn lange armen en zette me al troostend voor in zijn slee. We reden naar Oom Frits, de speelgoedwinkel in Laren en ik kreeg daar een veel mooiere, nieuwe kruiwagen! Zo was Paul! Zijn vrouw Leentje heeft mijn vader ook veel werk verschaft. Ik zie haar nog binnenkomen met 10 à 15 rokjes, die korter gemaakt moesten worden.

## Liefde voor zijn vak

Mijn vader heeft altijd belangstelling gehouden voor de ontwikkelingen binnen zijn vak. Hij heeft alleen maar lagere school gehad en een aantal vakcursussen gevolgd. In feite heeft hij het vak geleerd in de praktijk en vooral van zijn vader. Toen hij 16 jaar was, is hij enige tijd in de leer geweest bij zijn oom Jan van Hees in Soest. Hij zocht altijd wegen om zichzelf verder te ontwikkelen. Terwijl hij nooit de Duitse taal had geleerd, heb ik hem geregeld zien lezen in het Duitse vakblad



*Trouwfoto van Marga van Kleinwee en Henk van Hees (10 november 1989). Het trouwpak van Henk is gemaakt door vader Antoon van Hees.*



Rundschau. Jarenlang was hij lid van de Kleermakersclub. Het boeide hem als hij weer wat nieuws kon toepassen. Ik heb hem heel intensief in zijn werk gevolgd toen hij in 1989 mijn trouwpak maakte. Hij betrok me daar nadrukkelijk bij en bestelde de mooiste Italiaanse stof, die hij kon vinden. Hij heeft veel liefde in dat pak verwerkt en ik draag het nog altijd vol trots!

## Niet alleen aan de kleermakerstafel

Zijn liefde voor het vak kon hij ook kwijt bij de mannen met wie hij samenwerkte. In de jaren veertig en vijftig waren dat zijn knechten Bertus Calis, Jan de Ree en Henk Hafakker.



*De kleermakerstafel van Antoon van Hees, met ingeschoven zijbladen. Gefotografeerd in maart 2010 bij de ontruiming van de kleermakerij.*

Op maandagmiddag kwam Henk van Hees (1916-1971), zijn broer, die de ouderlijke kapperszaak op Wakkerendijk 114 had overgenomen en daarnaast nog een beetje kleermaker was. Op maandagmiddag was de kapperswinkel gesloten en dan kwam Henk met zijn kleermakerswerk naar zijn broer. Ze genoten van dat samenwerken, hielpen elkaar waar nodig en hadden soms ook nog tijd voor diepgaande gesprekken.



Zo'n zelfde soort collegiaal en vriendschappelijk contact had Antoon met kleermaker Wout Hilhorst (1906-1996) uit Baarn. Zeker na 1970 kwam Wout geregeld naar de kleermakerij van Antoon om daar samen te werken. Ze konden elkaar prima helpen bij het oplossen van problemen. Wout had nog wel eens een klusje voor prins Bernhard en dat gaf aan het werk dan een extra dimensie. Wout was een filosoof en had stille humor. Daar konden ze samen van genieten. Tot de dood van Antoon in 2009 hing er op zijn kleermakerij een foto van Wout.

## Einde

Al diverse generaties achtereen was het beroep van kleermaker binnen de familie Van Hees doorgegeven van de ene generatie op de andere. Mijn vader heeft tegen mijn broers en mij nooit gezegd dat we kleermaker moesten worden. Hij heeft ons wel de liefde voor het vak laten voelen. Mijn moeder gaf ons mee dat het een vak was zonder toekomst, waarin we hard moesten werken en weinig zouden verdienen. We luisterden naar onze moeder. Stilletjes heb ik nog wel eens gedacht dat ik misschien best een goed kleermaker had kunnen worden. Maar de tijden werden anders. Je zou kunnen zeggen dat mijn vader Antoon van Hees de laatste dorpskleermaker van Eemnes is geweest. Hij had tegen ons wel eens gezegd dat hij na zijn overlijden opgebaard wilde worden op zijn kleermakerij. Dat einde kwam op 12 oktober 2009 toen hij in zijn slaap stierf op de mooie leeftijd van 95 jaar! Tot het laatst heeft hij genoten van zijn werkplaats. Hij kon er nog een klusje doen maar ook zitten puzzelen of lezen; het was echt zijn domein. We hebben hem na zijn dood op zijn kleermakerstafel neergelegd en wat lag hij daar prachtig tussen zijn scharen, strijkbouten, naaimachines en vele bloemen!

Voor mij was deze kleermakerij een plek van ambachtelijkheid en creativiteit, maar ook een praathuis, een museum, een plek met warmte en geborgenheid. Allerlei spiegels, twee paspoppen, twee naaimachines, de grote kleermakerstafel, de grote en kleine strijkbouten, broekenpersen, rijen scharen en ander gereedschap, klosjes garen in vele soorten en maten, de fouriturenkast, lappen stof, vele rollen met oude patronen, maatboeken, oude familiefoto's etc. Dit alles kreeg na 64 jaar op Laarderweg 89 een nieuwe bestemming of werd weggedaan. Er ging zoveel weg maar de grote kleermakerstafel wilden we toch bewaren. Maar hoe we het ook probeerden, we kregen de tafel er niet uit. Niet door de deur en de trap en niet door de ramen. Hij viel ook niet te demonteren. Helaas kon ik me niet meer herinneren hoe mijn vader de tafel indertijd naar binnen had gekregen Uiteindelijk moesten we de tafel dan toch in stukken zagen. De poten werden verdeeld onder de zonen. En dat deed pijn: symbolisch voor het einde van een lange kleermakerstraditie in onze familie.



## ADVERTEERDERS:

Autocentrum Eemnes  
BP Koot  
Eemoptiek  
Eric Hoofd schildersbedrijf  
De Kaasschuur  
Grandcafé Eemland  
Groentespecialzaak  
Lekker Gezond  
Hoveniersbedrijf Ben Makker  
KringloopCentrum Eemnes  
Notariskantoor Eemnes  
Van der Waaij,  
Makelaars en Rentmeesters  
Welkoop, Groen & Doen



**Bouwbedrijf Theo van der Ward**  
Nieuwbouw . verbouw . onderhoud  
Zonnebaarsweg 2 | Eemnes | Mob 06 55 805 550



**JAN VAN DEN  
OUDEGOUW**



**expert**   
Beste service en  
persoonlijk advies  
in de winkel  
Expert Linnen, Nieuweweg 27, 3504 50K3118  
Eemnes | Eemnes



**ct**  
**media** *vormgeving &  
intermediair*  
www.ctmedia.nl 06 14 69 99 70

## SPONSERS:



**FYSIO  
masters**

Vrienden van de Oudheidkamer

## Inleveren kopij

Kopij voor het volgende kwartaalboekje  
ontvangen wij graag voor:

**15 augustus 2021**

e-mail naar: [info@kleinwee.demon.nl](mailto:info@kleinwee.demon.nl)

Bij het aanleveren van te veel kopij  
zullen de artikelen op volgorde van  
aanlevering geselecteerd worden voor  
publicatie. Artikelen die aansluiten bij  
de actualiteit krijgen voorrang.

*Auteurs die in dit tijdschrift publiceren geven daarmee onvoorwaardelijk toestemming tot het in digitale vorm opnemen in openbare databases.*





Zuidersingel 4  
3755 AZ Eemnes  
035 538 08 08

**Openingstijden:**

Ma: 11.00-17.00 uur  
Di-Za: 10.00-17.00 uur

**Gratis ophaaldienst 0800 574 64 54**

**KringloopCentrum Eemnes**

**WWW.KCEEMNES.NL**

# NOTARISKANTOOR EEMNES

MW. MR. W.A. VAN DER SLUIS - BONT, NOTARIS

MR. E.H. SCHADE, NOTARIS

ORIËNTEREND GESPREK (30 MINUTEN) GRATIS

LAARDERWEG 19 - 3755 AK EEMNES

TELEFOON (035) 533 67 04 - [INFO@NOTARISKANTOOREEMNES.NL](mailto:INFO@NOTARISKANTOOREEMNES.NL)

[WWW.NOTARISKANTOOREEMNES.NL](http://WWW.NOTARISKANTOOREEMNES.NL)

HOVENIERSBEDRIJF



ROERDOMP 18  
3755 GH EEMNES

T: 035-5311332

M: 06-51447934

E: [BENMAKKER@PLANET.NL](mailto:BENMAKKER@PLANET.NL)

W: [BENMAKKER.NL](http://BENMAKKER.NL)

## UW MAKKER IN DE TUIN

TUINONTWERP AANLEG  
ONDERHOUD SIERBESTRATING



# EEMLAND

grandcafé & evenementen  
LAARDERWEG 19 EEMNES



Grandcafé Eemland biedt talloze mogelijkheden voor het organiseren van uw bijeenkomsten of evenementen. Onze zalen bieden ruimte voor groepen van 10 tot 300 gasten. Ons team staat klaar voor al uw wensen en een goede verzorging van uw gasten.

Tel. 035-5315864 - [info@grandcafe-eemland.nl](mailto:info@grandcafe-eemland.nl) - [www.grandcafe-eemland.nl](http://www.grandcafe-eemland.nl)

**ERIC HOOFD** SCHILDERSBEDRIJF

AL UW  
SCHILDERWERK  
IN VERTROUWDE  
HANDEN

Tel. 06-518 864 13



**BP KOOT**

Tanken - Wassen - Shop

contactlenzen

optometrie

brillen

**e e m**



**o p t i e k**

eemoptiek.nl  
info@eemoptiek.nl

035 - 621 24 99  
laarderweg 44 - eemnes



*de Kaasschuur*  
Sinds 1968



ambachtelijke kazen  
[www.dekaasschuur.nl](http://www.dekaasschuur.nl)

exclusieve wijnen  
Laarderweg 45

heerlijke noten  
3755 AL Eemnes